

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารองค์การกระจายเสียง และแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ไทยพีบีเอส)

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัย ข้อมูลที่รวบรวมได้จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น ดังนั้นจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตอบคำถามตามสภาพความเป็นจริง และตามที่ท่านวิเคราะห์ว่าควรจะเป็นข้อมูลและคำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและจะไม่มีการนำไปเผยแพร่แต่ประการใด ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามที่ท่านได้ตอบเรียบร้อยแล้วคืนผู้ประสานงานด้วย จักขอบคุณยิ่ง

แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

คำนิยามศัพท์

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกัน จึงได้นิยามความหมายของคำดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหาร หมายถึง กรรมการนโยบาย / ผู้อำนวยการ / รองผู้อำนวยการองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย
2. ผู้ปฏิบัติ หมายถึง พนักงานองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย
3. ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการที่ดีหรือการปกครองที่ดีและมีความเป็นธรรมไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาชน เป็นผลลัพธ์ของการจัดการ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง และผลลัพธ์ที่ดีมีคุณภาพ คือต้องมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม โปร่งใส มีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วม ยุติธรรม มีจรรยาบรรณคู่กับคุณธรรม สามารถตรวจสอบได้และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายธเรศวร์ ธนะสมบูรณ์

นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
2. อายุ	☐ 20 - 30 ปี	☐ 31 - 40 ปี
	☐ 41 - 50 ปี	☐ 51 - 60 ปี
3. วุฒิการศึกษา	☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
	☐ ปริญญาเอก	☐ อื่นๆ ระบุ
4. ประสบการณ์การทำงาน	☐ น้อยกว่า 10 ปี	☐ 11 - 20 ปี
	☐ มากกว่า 20 ปี	

ตอนที่ 2 ลักษณะการใช้หลักธรรมาภิบาลใน องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นหรือสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการบริหารงานและดำเนินการในหน่วยงานของท่าน

10	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
9	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างมาก
8	หมายถึง	เห็นด้วยค่อนข้างมาก
7	หมายถึง	เห็นด้วย
6	หมายถึง	ค่อนข้างเห็นด้วย
5	หมายถึง	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย
4	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
3	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยค่อนข้างมาก
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด

[illegible]

[illegible]

รายการประเมิน		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยอย่างมาก	เห็นด้วยค่อนข้างมาก	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยค่อนข้างมาก	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
		10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
ประสิทธิผลการบริหารองค์การ / สังคมได้ประโยชน์											
41	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกลยุทธ์										
42	ผู้บริหารจัดให้มีการเผยแพร่ทำสื่อและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในองค์การอยู่เสมอ.										
43	ThaiPBS นำเสนอข่าวสารความรู้สารบันเทิงที่มีคุณภาพ										
44	ThaiPBS มีกระบวนการ/ขั้นตอนการคัดเลือกรายการอย่างมีคุณภาพ										
45	ThaiPBS เป็นสื่อที่สร้างสรรค์สังคมที่มีคุณภาพและมีคุณธรรม										

ขอขอบคุณทุกท่านที่สละเวลาตอบคำถาม

แบบสัมภาษณ์
เรื่อง หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหาร
องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัย ข้อมูลที่รวบรวมได้จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น ดังนั้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตอบคำถามตามสภาพความเป็นจริง และตามที่ท่านวิเคราะห์ว่าควรจะเป็นข้อมูลและคำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและจะไม่มีการนำไปเผยแพร่แต่ประการใด จักขอบคุณยิ่ง

แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 คำถามในการสัมภาษณ์การใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

คำนิยามศัพท์

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกัน จึงได้นิยามความหมายของคำดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหาร หมายถึง กรรมการนโยบาย / ผู้อำนวยการ / รองผู้อำนวยการ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย
2. ผู้ปฏิบัติ หมายถึง พนักงานองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย
3. ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการที่ดีหรือการปกครองที่ดีและมีความเป็นธรรมไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาชน เป็นผลลัพธ์ของการจัดการ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง และผลลัพธ์ที่ดีมีคุณภาพ คือต้องมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม โปร่งใส มีความรับผิดชอบมีส่วนร่วม ยุติธรรม มีจรรยาบรรณคู่กับคุณธรรม สามารถตรวจสอบได้และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์มา ณ โอกาสนี้

นายเรศวร์ ณะสมบูรณ์
 นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติศาสตร์
 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

แบบสัมภาษณ์

ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....
 วุฒิกการศึกษา.....

ตอนที่ 2 คำถามในการสัมภาษณ์การใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพ
 สาธารณะแห่งประเทศไทย

2.1 การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่ง
 ประเทศไทยมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างไร

2.2 ผลการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่ง
 ประเทศไทยได้ผลเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้หรือไม่

2.3 การใช้หลักธรรมาภิบาลกับพนักงานทุกระดับในองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพ
 สาธารณะแห่งประเทศไทยเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไรบ้าง

2.4 ท่านคิดอย่างไรกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพ
 สาธารณะแห่งประเทศไทย

2.5 ควรบริหารจัดการอย่างไร เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในองค์การ
 กระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

ขอขอบคุณทุกท่านที่สละเวลาตอบคำถาม

ภาคผนวก จ
แผนงบประมาณประจำปี 2555
ขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย
(ไทยพีบีเอส)

แผนงบประมาณประจำปี 2555

หมวดงบประมาณ	จำนวนเงิน
หมวดที่ 1 งบบุคลากร	451,955,000
เงินเดือนและค่าตอบแทน	407,355,000
สวัสดิการ	36,880,000
ค่าอบรมและพัฒนา	7,720,000
หมวดที่ 2 งบดำเนินการ	328,216,000
ต้นทุนระบบเครือข่าย	69,533,000
ค่าใช้จ่ายอาคารสำนักงาน	111,695,580
ค่าใช้จ่ายเดินทาง	44,707,100
ค่าใช้จ่ายวัสดุสิ้นเปลือง	13,735,820
ค่าใช้จ่ายส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กร	25,060,000
ค่าใช้จ่ายบริหาร ค่าธรรมเนียมและภาษี	11,110,100
ค่าโทรศัพท์และฟัคสไปรณีย์	4,443,500
ค่าใช้จ่ายบริหารงานอื่นๆ	15,750,900
ค่าซ่อมแซมและเบี้ยประกัน	27,782,000
ค่าที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และวิทยากร	4,398,000
หมวดที่ 3 งบผลิตและจัดหารายการ	719,989,000
รายการประเภทข่าว	117,599,000
รายการประเภทสารประโยชน์	206,310,000
รายการประเภทสารบันเทิง	355,550,000
รายการวิทยุ และ New Media	27,000,000
สนับสนุนศักยภาพผู้ผลิตอิสระ	13,530,000
หมวดที่ 4 งบลงทุน	196,499,000
อุปกรณ์ระบบส่งสัญญาณ	53,075,000
อุปกรณ์ระบบผลิตรายการ	84,605,000
อุปกรณ์สารสนเทศ	33,250,000
อื่นๆ	25,569,000
หมวดที่ 5 งบโครงการ	86,341,000
หมวดที่ 6 งบอุดหนุน	16,000,000
หมวดที่ 7 งบสำรอง	200,000,000
รวมงบประมาณประจำปี 2555	1,999,000,000

ภาคผนวก จ

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะ
แห่งประเทศไทย (ไทยพีบีเอส) ผู้ทรงคุณวุฒิ
และผู้มีประสบการณ์ด้านสื่อโทรทัศน์

1. ผลการสัมภาษณ์ รศ.มาลี บุญศิริพันธ์ ประธานกรรมการนโยบาย องค์การกระจายเสียง และแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย วันพฤหัสบดีที่ 9 พฤษภาคม 2556 เวลา 14.20 น. ณ Thai PBS

คำถามข้อ 1

สถานีไทยพีบีเอส เป็นสถานีที่เกิดจากการใช้เงินภาษีของประชาชน เพราะฉะนั้นเมื่อใช้เงินของประชาชนก็จำเป็นต้องมีธรรมาภิบาล จำเป็นต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อการใช้เงิน จำเป็นที่จะต้องมีความโปร่งใส มีความเที่ยงตรงเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ ความจริงแล้วไม่ใช่เฉพาะองค์การนี้เองแค่เดียว สื่อมวลชนทุกๆ องค์การ ทุกๆ แขนงก็ต้องมีธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์ของประชาชนอยู่แล้ว แต่องค์การนี้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษเพราะว่าเราเอาภาษีของประชาชนมาบริหารงาน มันจึงมีความจำเป็น

คำถามข้อ 2

การดำเนินงานของไทยพีบีเอสทุกอย่างเป็นไปตามนโยบายขององค์กร เพราะว่าการบริหารงานทุกอย่างตามนโยบายต้องทำตามพระราชบัญญัติทุกข้อที่ได้กำหนดไว้ แต่ละข้อเขาให้กรอบให้ทิศทางยังงี้เราก็ต้องปฏิบัติตามนั้น และต้องยึดถือเป็นเสาธงขององค์กร ที่ผ่านมาก็ประสบความสำเร็จเพราะว่าเรามีกลไกหลายอย่างที่มีการตรวจสอบ ที่มีการสอบสวนสืบสวน ที่มีการให้ข้อมูลข่าวสารที่โปร่งใส โดยกลไกแล้วทำได้มาก ซึ่งใหม่ๆ ก็อาจจะมีปัญหาเพราะคนไทยยังไม่คุ้นชินกับเรื่องแบบนี้ แต่พอตอนหลังๆ ทุกคนก็เข้าใจว่าแบบนี้มันช่วยให้การทำงานโปร่งใสขึ้น สะดวกขึ้น

คำถามข้อ 3

พนักงานทุกระดับในองค์กรรับได้กับหลักธรรมาภิบาล ใหม่ๆ อาจจะมีปัญหาเนื่อง จากว่าคนไทยโดยเฉพาะสื่อไทยไม่คุ้นเคยกับเรื่องความโปร่งใส ไม่คุ้นเคยกับเรื่องเสียงวิพากษ์วิจารณ์ วิจารณ์คนอื่นได้แต่คนอื่นวิจารณ์ตัวเองไม่ได้ นี่ก็คนไทย แต่เมื่อเวลามาทำงาน ในสื่อเขาต้องพร้อมที่จะให้ตรวจสอบใหม่ๆ เขาก็ไม่เข้าใจว่าทำไมต้องทำแบบนั้น แต่พอเราเอาความเห็นข้อวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนมาดูมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงรายการ เอามาให้มีคุณภาพ ประชาชนก็มี feedback ว่าชอบว่าดี อันนี้ก็เป็นกำลังใจให้พนักงานหันมาให้ความสำคัญในเรื่องนี้ แล้วก็พนักงานก็ต้องมีความระมัดระวังมากขึ้นในการทำหน้าที่อย่างรับผิดชอบ ทุกวันนี้พนักงานส่วนใหญ่ 70-80 เปอร์เซ็นต์ ก็รู้ว่าหน้าที่รับผิดชอบของตัวเองนั้นไม่ใช่ว่านิกจะทำอะไรไปก็ได้ แต่

ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสังคมคืออะไร นี่คือธรรมาภิบาล นี่คือจิตสำนึกที่พนักงานส่วนใหญ่เริ่มตระหนักกันมากขึ้นถึงสิ่งที่ตัวเองกระทำไปจะกระทบต่อสังคมไหม จะเป็นประโยชน์ไหม แล้วเราก็มีการประเมินกันทุกๆ ขึ้นตอน มีการประเมินทุกปี ว่าเนื้อหารายการเป็นอย่างไรพฤติกรรมของนักข่าว พฤติกรรมของพวกเรา ต้องปรับปรุงพัฒนาอะไรกันบ้าง เราก็มี workshop คุยกันเอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเองเป็นประจำ ถ้าเกิดเหตุอะไรขึ้นมาเราก็จะนำมาถอดเป็นบทเรียนใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งทุกคนก็ให้ความร่วมมือกันดีมาก

คำถามข้อ 4

ก็ดี ดิฉันพูดเป็นประจำว่าไทยพีบีเอสเป็นสื่อมวลชนตัวอย่างที่เป็นต้นแบบของสื่อมวลชนที่ดี นั่นคือมีการตรวจสอบ มีการกำกับ มีการถ่วงถ่วง แล้วก็มีติดตามประเมินผล แล้วก็ Open mind ฟังความเห็น ฟังคำวิจารณ์ คำเสนอแนะคำติชมจากทุกภาคส่วน แล้วเราก็เอามาใช้ให้เป็นประโยชน์ ความจริงคำว่าธรรมาภิบาลไม่ใช่คำใหม่ แปลเป็นไทยคือความรับผิดชอบ เวลาทำอะไรคุณต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่你做 ถ้าผิดก็ต้องยอมรับผิด ถ้าชอบคุณก็รับชอบ ในขณะเดียวกันก็คือความซื่อสัตย์สุจริตต่อผู้ชม ต่อส่วนรวม นี่คือธรรมาภิบาล การตรวจสอบได้ ซึ่งจริงๆ เราต้องทำอยู่แล้วเพียงแต่เราไม่ได้ให้ความสำคัญ เราไม่ได้ตั้งศัพท์ขึ้นมา แล้วเพิ่งมาคิดตั้งศัพท์เมื่อเร็วๆ นี้ ทุกคนก็ตื่นเต้น ซึ่งจริงๆ แล้วมันอยู่ในชีวิตประจำวัน มันอยู่ในชีวิตของสื่อด้วย ใครอยู่ในสื่อต้องมีธรรมาภิบาลตัวนี้ก็คือคำว่า จริยธรรมสื่อ ธรรมาภิบาลตัวนี้คือจริยธรรมของสื่อ เพราะฉะนั้นจริยธรรมสื่อมีอะไรบ้างคุณก็ต้องไปค้นเอาเองว่ามีอะไรบ้าง นั่นแหละคือสิ่งที่เราต้องไปติดตามดูตามนั้น

คำถามข้อ 5

อันนี้ก็เป็นเรื่องของฝ่ายบริหารซึ่งมีเรื่องของหลักการบริหารบุคคล การบริหารองค์การ แต่ในฐานะกรรมการนโยบายเรามีหน้าที่กำกับ ติดตามให้ฝ่ายบริหารปฏิบัติภายใต้กรอบพระราชบัญญัติ ภายใต้กรอบของอุดมการณ์ความเป็นสื่อสาธารณะ แล้วก็คุณจะต้อง accountability คุณจะต้อง responsibility แล้วคุณจะต้องมี feedback มีทุกอย่างที่สามารถให้กรรมการนโยบายตรวจสอบได้ว่า O.K. คุณทำงาน ได้ผลหรือไม่ได้ผล เพราะฉะนั้น การบริหารจัดการได้มีการดำเนินการโดยผู้ที่ร่างพระราชบัญญัติมาว่าต้องมีกลไกตัวนี้ ต้องมีกรรมการนโยบาย กรรมการบริหาร ต้องมีคณะกรรมการร้องเรียน สิ่งเหล่านี้คือกลไกที่กฎหมายสร้างขึ้นโดยที่พวกเราต้องปฏิบัติตามแล้วก็เพื่อให้กลไกเหล่านั้นสามารถทำงานได้ กลไกทุกตัวที่ตั้งขึ้นมาต้องทำและทำให้มัน work นี่คือการกำกับให้มีการบริหารจัดการ ในอนาคตทิศทางของไทยพีบีเอสต้องเป็นไป

ตามพระราชบัญญัติ ต้องเป็นสื่อสาธารณะที่เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก เวลานี้ไทยพีบีเอสสื่อสาธารณะทั่วโลกรู้จักหมด วันๆ หนึ่งเรามีทั้งชาวต่างประเทศทั้งในประเทศ ทั้งองค์กรต่างๆ มาดูงานเยอะมาก เรามี connection กับสื่อสาธารณะของประเทศต่างๆ หลายแห่งเรามีการจัดประชุมร่วมกัน แล้วก็นักคิดค้นกำลังมองว่า สิ่งที่จะต้องมองให้ชัดเจนก็คือคนไทยต้องร่วมกันเป็นเจ้าของสื่อตัวนี้ เพื่อให้สื่อตัวนี้อยู่คู่กับสื่ออื่นๆ อยู่คู่กับประชาชน อยู่คู่กับประเทศไทย เพราะประเทศไทยที่มีสื่อสาธารณะที่ดีมีคุณภาพ การเมืองแทรกแซงไม่ได้ ระบบทุนแทรกแซงไม่ได้ หรือว่าองค์กรใดที่อยากจะมาประโยชน์ในเชิงของการใช้ประโยชน์ส่วนกลุ่มนั้นทำไม่ได้ เพราะเรามีประชาชนคนไทยเป็นเจ้าของคอยพิทักษ์ปกป้อง เพื่อให้ไทยพีบีเอสเป็นแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือที่เป็นกลาง สามารถเสนอข้อมูลที่เป็นบวก ลบ คุณ หารได้ เพราะนี่คือความเป็นประชาธิปไตย องค์กรสื่อเป็นองค์กรที่ต้องให้ข้อมูลทุกอย่าง เพื่อให้ประชาชนสามารถเอาไปประกอบคิด ประกอบการตัดสินใจได้ ซึ่งไทยพีบีเอสสามารถทำได้บนความเป็นสื่อสาธารณะ เพราะฉะนั้นก็หวังว่าถ้าคนไทยเข้าใจและพวกเราพยายามทำให้คนไทยเข้าใจ มันก็จะอยู่ไปได้ตลอดไป เป็นหน้าเป็นตาของประเทศไทย มันจะเป็นหน้าเป็นตาของความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยได้ ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ถือว่า เราจะต้องให้คนไทยทุกคนไม่ว่าจะอะไรก็ตาม มีความเข้าใจบทบาทของสื่อสาธารณะในแง่ของแหล่งข้อมูลข่าวสารที่น่าเชื่อถือ และไว้วางใจ ที่เขาเอาไปใช้ประโยชน์ได้ อันนี้คือเป้าหมายสูงสุดที่เราคิดว่าในอนาคตข้างหน้าเราจะเป็นยิ่งกว่า BBC เราจะเป็นยิ่งกว่า NHK ที่ใครๆ ก็บอกได้ว่าไทยพีบีเอสให้ข้อมูลแบบนี้ เชื่อถือได้ ทุกคนพร้อมถึงอ้างไทยพีบีเอส o.k.มีเครดิต นั่นคือสิ่งที่ควรจะเป็นในอนาคต

จบการสัมภาษณ์.

2. ผลการสัมภาษณ์ ผศ.ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน กรรมการนโยบาย องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย วันพฤหัสบดีที่ 25 เมษายน 2556 เวลา 13.00 น. ณ TPBS

คำถามข้อ 1

เนื่องจากว่า Thai PBS ชื่อเป็นทางการคือ ส.ส.ท. คือตัวย่อของ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย เราเป็นสื่อสาธารณะแห่งแรกของประเทศ และของภูมิภาคนี้ เพราะฉะนั้นการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการจึงมีความสำคัญและจำเป็นมากเป็นพิเศษ เพราะว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เราทำมันชัดเจนว่าเพื่อประโยชน์สาธารณะ แล้วก็จะมียีกตัวหนึ่งที่กำลังการทำงานของเราก็คือเรื่องของความคุ้มค่า เพราะฉะนั้นเรื่องประโยชน์สาธารณะและความคุ้มค่ามันจึงเป็นตัวกำกับที่สำคัญ เมื่อเราใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารและจัดการมันก็จะทำให้ 2 ตัวนี้มีโอกาสที่จะบรรลุผลอย่างที่เราต้องการได้เต็มที่ แล้วที่สำคัญก็คือ Thai PBS ผมไม่ทราบว่าที่อื่นมีเป็นของตัวเองหรือเปล่า แต่ที่ Thai PBS เรามีจรรยาบรรณ มีจริยธรรมของพนักงานทุกระดับ ตั้งแต่กรรมการนโยบาย กรรมการบริหาร แล้วก็พนักงาน เรามีตัวนี้เป็นตัวกำกับและใช้เป็นตัวตรวจสอบซึ่งกันและกัน ระหว่างคนภายในและคนภายนอกด้วยในกรณีที่เรานำเสนอเนื้อหาสาระหรือรายการของเราที่ออกไปสู่ประชาชนแล้วเกิดข้อสงสัยว่าเรามีโฆษณาแฝงหรือไม่ หรือเนื้อหาสาระในตัวบุคคลที่เราออกรายการของเรานั้นมันเหมืนต่อคุณธรรม จริยธรรมหรือไม่มีความโปร่งใส ถ้ามีข้อสงสัยต่างๆ เหล่านี้ บุคคลภายนอกก็สามารถที่จะร้องเรียนเข้ามายังองค์กรของเราได้ ตรงนี้ก็จะเป็เครื่องยืนยันว่าเรายึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการของเรา แล้วอีกตัวหนึ่งที่ชัดเจนค่อนข้างมากซึ่งที่อื่นไม่มีก็คือเรามีสภาผู้ชมผู้ฟังรายการซึ่งมีการสรรหาจากตัวแทนภูมิภาคทั่วประเทศ 50 คน จะทำหน้าที่เป็นผู้ที่คอยเฝ้าหน้าจอหรือฟังรายการวิทยุ เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารต่างๆ คอยตรวจสอบเราอีกทางหนึ่ง แล้วถ้ามีข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นหรือมีข้อร้องเรียนที่ได้รับจากประชาชนก็จะส่งผ่านมาให้กับผู้บริหาร กรรมการนโยบาย ตรงนี้ในแง่ปฏิบัติการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ผมคิดว่าของเรามีเป็นกรณีพิเศษ เรายังตั้งใจสร้างหน่วยงานขึ้นมา เช่น เพื่อน Thai PBS มาทำหน้าที่กำกับติดตามงานที่ Thai PBS ทำด้วย สิ่งเหล่านี้ก็เป็นส่วนที่เรายืนยันว่าเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ใช่เป็นแค่เรื่องคำพูด

คำถามข้อ 2

โดยภาพรวมก็เป็นไปตามนโยบาย แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์ไปเสียหมดเหมือนกับทุกที่ มันก็มีเรื่องร้องเรียนว่ามีปัญหาเรื่องธรรมาภิบาลในหน่วยงานแต่ก็ไม่ถือว่ามาก เมื่อมีเรื่องนี้เข้ามาเราก็มีคณะกรรมการพิจารณาับเรื่องร้องเรียน ทำหน้าที่กรองตรงนี้แล้วก็ตัดสินใจ แต่ถ้าหากยังมีปัญหา

ผู้ถูกตัดสินเกิดไม่พอใจก็สามารถอุทธรณ์ผ่านมายังคณะกรรมการนโยบายได้ เรามีระบบที่เป็นทางการ มีระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนออกมาเลย

คำถามข้อ 3

เราจัดพิมพ์ระเบียบปฏิบัติเป็นเอกสารแจกให้พนักงานทุกคนได้ทราบ ได้อ่าน เพื่อให้ทราบถึงจริยธรรมองค์กร ค่านิยม วัฒนธรรมองค์กร วิสัยทัศน์ แต่ละฝ่ายแต่ละหน่วยงานยังมีหลักปฏิบัติของตัวเอง ระดับนโยบายไม่ได้ลงไปสู่ระดับล่าง เพราะกรรมการนโยบายมีหน้าที่ชัดเจนคือกำหนดนโยบายแล้วกำกับติดตามว่าผู้บริหารทำการนโยบายของเราหรือไม่ ในการทำตามนโยบายของเรานั้นก็จะมีกรอบในเรื่องของธรรมาภิบาล เรื่องความคุ้มค่า เรื่องประโยชน์สาธารณะ ระดับปฏิบัติเป็นเรื่องของผู้บริหาร ของเรามีบอร์ด 2 ระดับ ระดับสูงสุดก็คือกรรมการนโยบาย และกรรมการบริหารที่มี ผอ. Thai PBS เป็นประธาน เพราะฉะนั้นผู้ที่ปฏิบัติงานที่ใกล้ชิดกับพนักงานก็คือ ระดับรอง ผอ.ลงไปคือ ผอ. เราจะไปลงไปถึงระดับปฏิบัติการเดี๋ยวจะเป็นการไปล่วงล้ำ

คำถามข้อ 4

เราทำตัวให้เป็นตัวแบบ ระเบียบปฏิบัติของเราเป็นองค์กรสาธารณะ อะไรที่เราประหยัดได้เราก็ประหยัด เป็น economy หมดเลย ทั้งๆ ที่เราเป็น business ได้แบบสบาย เราต้องการ set ให้เป็นตัวแบบ เป็น open ใครเข้าหาก็ได้ แล้วก็ให้เป็นตัวอย่างของการประหยัด แล้วบอร์ดไม่จำเป็นต้องมาทุกวัน ไม่จำเป็นต้องมีห้องใหญ่ เพราะของเราเป็นสื่อสาธารณะ อันนี้คือตัวแบบที่ต้องการให้ระดับผู้บริหารและพนักงานให้เขาเห็น ไม่ใช่พูดแต่ทำให้เห็น

คำถามข้อ 5

เรามีกรรมการ ผ่านระบบกรรมการ เรามีผู้ประเมินภายนอกซึ่งเป็นคนนอกล้วนๆ จริงๆ ตาม พ.ร.บ. บังคับให้มีบุคคลภายนอกประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งกรรมการนโยบายสนับสนุนเต็มที่ อันนี้เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของการทำให้เห็นว่าเราเป็นตัวแบบและเราก็ทำจริง ส่วนของระบบภายในเราก็มีการตรวจสอบซึ่งก็เหมือนกับที่อื่น กรรมการตรวจสอบภายในขึ้นตรงกับกรรมการนโยบาย การทำงานของกรรมการนโยบายไม่ใช่ว่าต่างคนต่างคิดต่างคนต่างทำ เราจะปรึกษาหารือและทุกครั้งที่มีมติออกมาถือเป็นมติกรรมการนโยบาย ถือเป็นฉันทามติ แต่ว่าถ้าตกลงกันไม่ได้ก็เอาเสียงส่วนใหญ่ แต่ส่วนใหญ่เรามักจะคุยกันให้รู้เรื่อง หากบางคนรู้สึก Sensitive ก็จะขอสงวน เราจะบันทึกในการประชุม อันนี้คือวิธีการทำให้เห็นว่าเราไม่ได้ไปซุบซิบหรือแอบทำเรื่องต่างๆ ทำให้เห็นถึงความโปร่งใส

3. ผลการสัมภาษณ์ ศ.วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ กรรมการนโยบาย องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย วันศุกร์ที่ 26 เมษายน 2556 เวลา 13.30 น. ณ มุลนิธิสภา เพื่อคนพิการแห่งประเทศไทย

คำถามข้อ 1

เป็นหัวใจสำคัญ เพราะว่า TPBS นี้ประชาชนเป็นเจ้าของ ไม่ได้เหมือนกับทีวีเสื่อื่น ๆ ซึ่งเขามีเจ้าของคอยดูแลผลประโยชน์ เมื่อเป็นของประชาชนก็ต้องมีคนมาดูแลแทนประชาชน เพราะฉะนั้นหลักธรรมาภิบาลจึงเป็นเองที่มีความสำคัญมากที่จะต้องให้ตัวแทนของประชาชนเข้ามาดูแลตรวจสอบให้มันโปร่งใส มิฉะนั้นแล้วผลประโยชน์อาจจะถูกบิดเบือนไปเป็นของคนบางกลุ่มบางคนได้

คำถามข้อ 2

ผมว่าทุกคนก็พยายามทำครับ TPBS โชคดีที่มีการทำระบบไว้ค่อนข้างดี เช่น การสรรหากรรมการนโยบายพยายามสรรหาได้คนที่อยากจะมาทำงานนี้ให้มันดีจริงๆ ไม่ได้จะเข้ามาหาผลประโยชน์ส่วนตัว หรือคนที่เข้ามาเป็นผู้อำนวยการก็เพิ่มมี 2 คนดูก็ทุ่มเทที่จะทำงานเพื่อให้ TPBS อยู่ได้ก็รู้ว่าอยู่ได้อย่างอย่างยั่งยืน ทุกคนก็พยายามที่จะพัฒนาระบบธรรมาภิบาลให้ประชาชนรู้สึกสบายใจได้ PBS เองยังยืนก็ต้องอาศัยประชาชน ถ้าประชาชนรู้สึกว่าคุณไม่โปร่งใสไม่มีธรรมาภิบาล เขาก็อาจจะบอกว่าไม่ควรมี ให้ไปเป็นของรัฐบาลจะดีกว่า เพราะฉะนั้นเราก็ต้องช่วยกันดูแลที่จะให้ทีวีเป็นของประชาชน เพื่อประชาชน หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก

คำถามข้อ 3

ผมว่าพนักงานเขาก็อยากเห็นหลักธรรมาภิบาล เพราะว่าทุกคนก็อยากได้รับความเป็นธรรม แล้วอีกทั้งตัวเองก็ไปเที่ยว comment คนอื่นว่าไม่มีธรรมาภิบาล เพราะฉะนั้นถ้าตัวเองไม่มีธรรมาภิบาลก็คิดว่าจะไปว่าคนอื่นไม่ได้ เดี่ยวจะโดนลูกสวนกลับ ปัญหาที่พอมองเห็นก็คือเราต้องพยายามให้หลักธรรมาภิบาลนี้มันทำงานได้เข้มข้น และก็ต้องพยายามทำความเข้าใจกับคนทำงาน ด้านสื่อว่า คำว่าอิสระนี้เหมือนผมเรียนกฎหมายมา นักกฎหมายเวลาไปทำงาน ไปพูด ไปเป็นผู้พิพากษา เป็นอัยการ เวลาการทำงานต้องเป็นอิสระ คำว่าอิสระนี้หมายถึงอิสระในเรื่องความคิดเห็น แต่ว่าเราก็ต้องอยู่ในเรื่องระบบ ระเบียบวินัย เพราะว่าระบบ ระเบียบวินัยมันนำไปซึ่งความโปร่งใส เช่น เราเป็นสื่อเรื่องจรรยาบรรณเราก็ต้องเข้มงวด คือจรรยาบรรณว่าเราไปทำข่าวมา คุณต้องมีแหล่งข่าว ไม่ใช่ make ขึ้นมาเอง อันนี้เป็นจรรยาบรรณซึ่งทุกคนต้องทำตาม มันทำให้คน

เข้าใจว่าคุณได้มาจากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือ เพราะฉะนั้นการควบคุมให้ทำตามจรรยาบรรณก็คือความโปร่งใสของสื่อสาธารณะที่จะให้คนที่เขาพึ่งเราเชื่อมั่นได้ว่าข้อมูลที่คุณให้มานั้นเป็นความจริง มีที่ไปที่ไป นอกจากเราควบคุมกันเองไม่พอเรายังเปิดโอกาสให้ประชาชนร้องเรียนได้ เมื่อประชาชนร้องเรียนมา เราก็สอบสวน ถ้ามั่นพิศพลาด บกพร่อง เราก็ต้องขอโทษ อย่างที่มีการทำข่าวทางภาคใต้ พอนักศึกษาเขาวิ่งมา เมื่อเราสืบเรื่องข้อเท็จจริงแล้ว คุณไม่ได้เอามาจากแหล่งข่าวจริง เราก็ต้องขอโทษ ต้องเขียนyarรับสารภาพไปว่ามันเกิดจากความบกพร่อง เราก็ต้องให้โอกาสคนที่เขาได้รับความเสียหายได้มีโอกาสดูผ่านสื่อเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นรูปแบบนี้เราต้องเข้มงวด เราต้องถือว่าคนของเราก็ต้องผิดวินัย ต้องมีโทษตามระเบียบ ทั้งนี้ทั้งนั้น ก็เพื่อให้ทุกคนได้เข้มงวดในจรรยาบรรณว่า เวลาคุณไปทำข่าวนั้น เรามีอิสระจริงในการเลือกทำข่าว แต่เมื่อเราเลือกทำข่าวอะไร ข่าวนั้นมันต้องมีที่ไปที่ไป ไม่ใช่เราจินตนาการเอาเอง มันต้องมีแหล่งข่าวที่ยืนยันได้

คำถามข้อ 4

ผมว่าจำเป็นมากครับสำหรับหลักธรรมาภิบาลของ TPBS เพราะว่าเราจะต้องพยายาม set ระบบ นอกจากจริยธรรมของนักข่าวแล้ว ฝ่ายบริหารก็ต้องมีกลไก เช่น เราจะต้องมีกลไกตรวจสอบที่เขามักจะเรียกกันว่า Editorial Board ในเรื่องเนื้อหาด้วย หากกรรมการนโยบายไม่เข้มแข็ง ไม่ดูแลให้ดีก็จะเกิดปัญหาได้ กรรมการนโยบายจึงต้องมีความรัดกุมเพื่อให้เห็นคนอื่นดูว่ามี ความเป็นธรรม เป็นกลาง มิฉะนั้นแล้วก็จะกลายเป็นตัวปัญหากับองค์กร เราจึงพยายามเน้นกับฝ่ายบริหารว่า ทุกครั้งที่มีการร้องเรียนมาก็ต้องเอาใจใส่ สื่ออื่นบางครั้งเรื่องอะไรที่ล่อแหลมเขาก็ไม่ทำ เพราะฉะนั้นเราต้องทำอะไรให้มันรัดกุม ทำให้ทุกคนเห็นว่ามันไม่ลำเอียง แล้วก็ระบบประกันคุณภาพภายในก็สำคัญ หมายถึงว่าเราต้องตรวจสอบว่าการบริหารความเสี่ยง ในเรื่องของชื่อเสียง ความเสี่ยงในเรื่องต่างๆ เราต้องเอาใจใส่ ไม่ใช่เอาใจใส่แต่ความเสี่ยงทางเทคนิค ความเสี่ยงต่อเรื่องชื่อเสียงเราต้องเอาใจใส่ในเรื่องนี้ เราต้องดูว่าระบบบริหารความเสี่ยงของเรามันดีพอหรือยัง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาต่อองค์กร เพราะฉะนั้นเรื่องความโปร่งใสจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญ เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างก็เหมือนกัน เราต้องทำให้เป็นระเบียบ โปร่งใส ให้คนเข้ามาตรวจสอบ แล้วก็เชื่อถือได้ เราก็ต้องค่อยๆ พัฒนาไป ในระยะแรกเริ่มเราก็อาจจะเร่งไม่ให้อึดมั่นด้า ให้ข่าวเป็นที่น่าพอใจ

คำถามข้อ 5

เรื่องการบริหารจัดการต้องมีกรรมการบริหารความเสี่ยง โดยเฉพาะความเสี่ยงเรื่องความเสียหายต่อชื่อเสียงมันจะไปเชื่อมโยงเรื่องความโปร่งใสมาก เมื่อเราดูว่าความโปร่งใสมันน่าจะมีปัญหาในเรื่องอะไรเราก็ต้องไปดูตรงนั้น เช่น ความโปร่งใสในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง เราจะต้องมาดู

ระเบียบ ดูกระบวนการ แล้วก็ให้ฝ่ายตรวจสอบภายในไปตาม check ว่าคุณได้ปฏิบัติไปตามระเบียบ มีกระบวนการที่โปร่งใสจริงหรือเปล่า ถ้าไม่ได้ทำตามกระบวนการนั้นก็เสนอกรรมการนโยบายมาแล้วกรรมการนโยบายก็บอกฝ่ายบริหารดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงการบริหารงานบุคคล ดูว่าการที่คุณจ้างคนเข้ามาทำงานคุณทำด้วยความโปร่งใสไหม หรือคุณเล่นพวก อันนี้เราก็ต้องดูระเบียบให้โปร่งใส ตรวจสอบได้ แล้วเราก็มีฝ่ายประกันคุณภาพที่จะต้องตามไปดูว่าเขาได้ทำตามระเบียบหรือเปล่า และฝ่ายบริหารได้มีระบบประกันความเสี่ยงพวกนี้ไหม ฝ่ายบริหารเข้าไปกำกับป้องกันอย่างไร แล้วฝ่ายตรวจสอบเข้าไปดูแล้วให้ฝ่ายบริหารทำตามป้องกันยังงี้ แล้วรายงานให้กรรมการนโยบาย กรรมการนโยบายก็เรียกฝ่ายบริหารมาพูดคุยกัน ทั้งการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารงาน บุคคล เรื่องการทำรายการคุณไปกินนอกกินในกับคนอื่นหรือเปล่า เราก็ต้องดูว่ามีความเสี่ยงเรื่องนี้อยู่เหมือนกัน โดยเฉพาะการจัดรายการแล้วก็ใช้สัญญาจ้างให้คนอื่นเป็น organize แบบนี้ เราก็ต้องดูว่าคุณไปใช้ organize พวกตัวเองหรือเปล่า ไปแบ่งเปอร์เซ็นต์กับ organize หรือเปล่า เราก็ต้องบริหารความเสี่ยงพวกนี้ด้วย ต้องมีระบบเข้าไปตรวจสอบว่าเขาได้ทำตามหลักการหรือเปล่า เราก็ต้องพยายามศึกษาหา benchmark เวลาที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง ก็ให้ฝ่ายบริหารเทียบ benchmark ดู ถ้านอกเหนือจาก benchmark ก็ต้องพูดคุยกับคนจ้างคือจ้างแล้วมีเหตุผลอะไร ทุกอย่างอาจไม่จำเป็นต้องไปตามราคากลาง ถ้ามันมีเหตุผลที่ฟังได้ อธิบายได้ ฝ่ายตรวจสอบดูแล้วก็อธิบาย สดง. ได้ เช่น รายการที่มีคุณภาพก็ต้องมีการลงทุนสูงเพื่อให้รายการมีคุณภาพมีคนอยากตามมาดูรายการเรา ของพวกนี้ขอให้อธิบายได้ ขอให้มีความคุ้มค่า มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ แล้วกรรมการนโยบายก็ดูแลให้ฝ่ายบริหารไปทำแผนดำเนินการ แล้วยังมีสภาผู้ชม ผู้ฟังรายการได้เข้ามาตรวจสอบด้วยอีกช่องทางหนึ่ง เราก็มีกลไกที่จะให้มีการร้องเรียนได้ มันก็ไม่น่ามีปัญหาอะไร พวกนี้ผมว่ามันเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทำกรรมการนโยบายที่มาทุกคนก็พยายามระบบให้เกิดความโปร่งใสในทุกเรื่อง

จบการสัมภาษณ์

4. ผลการสัมภาษณ์ นายศิริชัย ศาครัตนกุล กรรมการนโยบาย องค์การกระจายเสียง และแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย วันพุธที่ 23 เมษายน 2556 เวลา 09.00 น. ณ สำนักงาน ศิริชัยฯ ราชวัตร

คำถามข้อ 1

หลักธรรมาภิบาลกับไทยพีบีเอสนี้ต้องขอชื่นชมที่สนใจต่อองค์กรนี้ ก่อนที่จะมาสมัครเป็น กรรมการนโยบายผมก็รู้จักไทยพีบีเอสแบบผิวเผิน แต่พอเริ่มสมัครเป็นกรรมการนโยบายก็เริ่ม ศึกษากฎหมาย ทำความรู้จักกับองค์กร ต้องเรียนมาเรื่องธรรมาภิบาลกับไทยพีบีเอสเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ต้องชื่นชมผู้ก่อตั้งและผู้ร่างกฎหมายสำหรับไทยพีบีเอส ธรรมาภิบาลของไทยพีบีเอสเริ่มมาจากที่มาขององค์กรคณะต่างๆ ที่จะมาบริหารองค์กร เริ่มจากผู้กำกับดูแลองค์กร หลักทั่วไปจะเริ่มมาจากกรรมการ เป็นลักษณะ top-down การกำกับดูแลกิจการที่ดี good governance ธรรมาภิบาลขององค์กรหรือของบริษัทก็คือการอภิบาลที่ต้องมีธรรมะ เมื่อเทียบเคียงไทยพีบีเอส ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐที่จัดตั้งให้ต่างจากองค์กรของรัฐอื่นๆ ที่ผ่านมาองค์กรของรัฐที่เป็นสื่อสาธารณะจะถูกครอบงำโดยนักการเมืองที่เป็นผู้มีอำนาจใช้อำนาจรัฐเข้ามากำกับดูแล ไทยพีบีเอสเป็นหน่วยงานอิสระตาม พรบ. ในฐานะสื่อสาธารณะที่ต้องเป็นอิสระจากนักการเมือง ที่มาของ กรรมการนโยบายนั้นมีความชัดเจนระบุในกฎหมายซึ่งกำหนดไว้ว่าต้องมีคณะกรรมการสรรหา จำนวน 15 คนโดยระบุตำแหน่งชัดเจน มีความหลากหลายจากตัวแทนหน่วยงานต่างๆ โดยรวมๆ แล้วถือว่าใช้ได้ดีพอสมควรเมื่อเทียบกับระบบการสรรหาของที่อื่นๆ อันนี้เป็นที่มาของกรรมการ นโยบายซึ่งเป็นองค์กรของการกำกับดูแล เหมือนตัวแทนประชาชนที่เป็นเจ้าของแล้วก็เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมายให้เข้ามากำกับดูแล หน้าที่หนึ่งของกรรมการตามกฎหมายที่เขียนไว้ชัดเจนคือการปกป้องฝ่ายจัดการจากอิทธิพลของการเมือง จะเห็นได้ว่าเจตนาของกฎหมายนั้นชัดเจนมาก คือต้องการให้สื่อสาธารณะปลอดจากการสั่งการของฝ่ายการเมือง การพึ่งพานักการเมือง และที่ยิ่งไปกว่านั้นคืออำนาจทุน เพราะฉะนั้นจึงหาเงินมาให้ทำงานโดยที่ไม่ต้องไปพึ่งการโฆษณา เพราะเมื่อไปพึ่งการโฆษณาก็ต้องไปง้อทางอำนาจทุน เรื่องเงินนี้น่าจะเป็นเรื่อง invention ของประเทศไทยซึ่งที่อื่นไม่มี ตัวอย่างสื่อสาธารณะที่เรารู้จักอย่าง BBC, NHK หรือของเยอรมันในยุโรป จะเก็บเงินจากผู้ชม ซึ่งผู้ชมผู้ฟังถือว่าเป็นเจ้าของที่แท้จริงเพราะเป็นคนจ่ายเงิน อันนี้คือระบบทีวีสาธารณะ หรือสื่อสาธารณะในต่างประเทศที่เป็นต้นแบบ ซึ่งเขาเก็บเงินจากผู้ชม ผู้ฟัง นักกฎหมายคนออกกฎหมายกับไทยพีบีเอสคงคิดแล้วว่าเอาระบบนี้มาใช้คงไม่ได้ และคงจะมีตัวอย่างจาก ส.ส.ส. ที่เป็นองค์กรแรกที่เอาภาษีบาปมาใช้ ก็เลยคิดที่จะเอาภาษีบาปก้อนที่สองมาใช้กับไทยพีบีเอส และสิ่งนี้กำลังเป็นตัวอย่างให้กับประเทศอื่นๆ เอาไปใช้ประเทศต่างๆ ที่เป็นทีวีแบบ

ราชการเป็นสื่อราชการว่าเป็นโมเดลที่น่าสนใจที่จะผันตัวออกจากนักการเมืองและไม่จำเป็นต้องไปพึ่งโฆษณา ก็คือเอาภาษีบาปมาใช้ อันนี้เป็นสิ่งที่น่าติดตามน่าศึกษาว่าเราเป็นต้นแบบในเรื่องสื่อสารสาธารณะ อันนี้คือแหล่งที่มาของเงินที่มันโยงโยกกับความเป็นอิสระในการทำหน้าที่เป็นสื่อสารสาธารณะที่ดี มันโยงตรงๆ ไปที่เรื่องธรรมาภิบาลเพราะถ้าเราเป็นอิสระ มีการออกแบบโครงสร้างองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดคือกรรมการนโยบายที่เป็นอิสระอย่างแท้จริงได้แล้วพร้อมกับมีบทบาทหน้าที่ตามที่กฎหมายระบุไว้ พยายามสรรหาบุคลากรที่เข้ามาทำงาน ในเมื่อโครงสร้างกำหนดไว้ดีแล้วก็น่าจะเป็นอะไรที่ดี

คำถามข้อ 2

ผมในฐานะที่เข้ามาเป็นกรรมการนโยบายก็ต้องชื่นชมกรรมการนโยบายชุดที่ผ่านมาที่ได้ออกนโยบายต่างๆ มากมาย และมีความกล้าหาญที่ตัดสินใจในเรื่องอาคารที่ทำการ ช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาถือว่าเป็นช่วงของการวางรากฐาน หลังจากนั้นผมพยายามที่จะเสนอแนะกรรมการนโยบายปรับพื้นฐานที่วางไว้ดีแล้วให้มันดียิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น นโยบายต่างๆ ที่ออกมาแล้วมากมายต้องมา review ปรากฏว่าโชคดีที่ได้นักกฎหมายมือดีอย่างอาจารย์วิริยะเข้ามา และอาสาที่จะเข้ามาરીอดูระเบียบต่างๆ ที่กรรมการนโยบายเป็นผู้ออก ในเชิงกฎหมายอาจารย์วิริยะก็ไปเชิญนักกฎหมายมือดีของผ่านดินมาช่วยกันทำ อีกชุดหนึ่งที่ผมเป็นประธานคือ คณะกรรมการธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม จริงๆ เป้าผมอยู่ที่ CSR ความรับผิดชอบต่อสังคม เพราะ CSR ต้องดูแลเรื่องผู้บริโภค ผู้ใช้แรงงาน ชุมชนรอบข้าง และที่สำคัญต้องดูแลสิ่งแวดล้อม ส่วน good governance นั้นต้องมีและไปด้วยกัน ในฐานะที่ผมเป็นคนเอา CSR เข้ามาประเทศไทยและมา 10 กว่าปีแล้วถ้ามองกันอย่างตรงๆ แล้วคำว่า CSR มันชัดอยู่แล้วในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ซ้อมันบอกและกว้างกว่าธรรมาภิบาล ธรรมาภิบาลจะ focus ไปที่ภายในองค์กร ธรรมาภิบาลน่าจะเป็นส่วนหนึ่งของ CSR ตอนหลังๆ CSR ก่อนข้างจะมาแรง การทำ CSR ที่แท้จริงนั้นไม่ใช่การเป็นคนใจบุญเท่านั้นแต่จะต้องเป็นคนดีและคนดีทำเงินได้ดีด้วย เป็นเงินที่ได้มาอย่างบริสุทธิ์สุจริตและยั่งยืนด้วย เพราะฉะนั้นถ้าทำ CSR ที่แท้จริงที่พัฒนาไปแล้วมันจะต้องเป็นการบริหารองค์กรภายใต้ CSR framework ก็คือเป็น Strategic management under CSR framework ก็คือคำนึงถึงทุกมิติแล้วบริหารองค์กร ถ้าองค์กรนั้นมีหน้าที่สร้างกำไรก็ไม่มีใครว่า กำไรต้องเป็นกำไรที่บริสุทธิ์สุจริตและยั่งยืนแล้วมีคนสรรเสริญ ด้วยเหตุนี้ผมจึงอยากจะเน้นมิติต่างๆ ของ CSR ให้ครบถ้วน โดยเฉพาะเรื่องธรรมาภิบาล การดูแลพนักงาน และการดูแลสิ่งแวดล้อม การจัดตั้ง“คณะกรรมการธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม” เป้าหมายของคณะกรรมการชุดนี้คือ การช่วยคณะกรรมการนโยบาย review เรื่องธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีอยู่แล้วแต่ยังไม่มีรูปธรรมของการปฏิบัติ

ที่แท้จริง ยกเว้นในบางเรื่องซึ่งมีการปฏิบัติที่ค่อนข้างจะชัดเจนคือ เรื่องจริยธรรมสื่อ ส่วนเรื่องอื่นๆ เช่น whistle blowing policy ให้มีการร้องเรียนได้นั้นยังขาดรายละเอียด คือ ร้องเรียนได้แล้วใครจะกล้าร้องเรียน เพราะฉะนั้นต้องมีรายละเอียดประกอบว่า 1) ใครมีสิทธิ์ร้องเรียน 2) ร้องเรียนใคร ร้องเรียนไปที่ใคร 3) แล้วผู้ร้องเรียนจะได้รับการคุ้มครองไหม สิ่งเหล่านี้มันน่าจะเป็นรูปธรรมขึ้นมา มันต้องมีกฎ กติกา ว่าใครเป็นผู้รับ ผู้รับจะต้องรักษาความลับนั้น ให้ความคุ้มครองผู้ร้องเรียน เมื่อรับข้อมูลมาแล้วมีหน้าที่ไปสำรวจหาข้อเท็จจริง แต่ที่สำคัญผู้ร้องเรียนต้องได้รับความคุ้มครอง ส่วนผู้ร้องเรียนก็ต้องมีข้อเท็จจริง มีเจตนาดี สิ่งนี้เป็นตัวอย่างคือนโยบายมี แต่ยังขาดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ขาดรายละเอียดที่ทำให้เป็นข้อปฏิบัติได้ หรือบางอย่างมีรายละเอียดเยอะ ทำให้ไม่มีคนดู ไม่มีคนปฏิบัติ สิ่งที่เราทำให้ฟังทั้งหมดก็อยากจะสรุปว่า ช่วง 4 ปีจากนี้เป็นต้นไปเป็นการทบทวนสิ่งที่ดีๆ อยู่ให้มันดียิ่งขึ้นในเชิงนโยบายลายลักษณ์อักษร และที่สำคัญยิ่งกว่านั้นก็คือทำให้สิ่งที่เป็นลายลักษณ์อักษรได้รับการปฏิบัติอย่างแท้จริง ถึงจะมาเป็นธรรมาภิบาลที่แท้จริง ซึ่งจะโยงไปหาประเด็นเรื่องประสิทธิภาพการบริหารงาน เพราะว่าถ้ามีแต่โครงสร้างที่ดี มีตัวหนังสือที่ดี มีนโยบายที่ดี แต่ไม่มีการปฏิบัติ ประสิทธิภาพก็ไม่มี

คำถามข้อ 3

ถ้าจะประเมินในรอบ 4-5 ปีที่ผ่านมา คงประเมินได้แค่ไหน อย่างไร จะบอกว่าดี 100 เปอร์เซ็นต์ก็คงไม่ใช่ เพราะว่าเพิ่งเริ่มดำเนินการคงต้องใช้เวลาบ่มเพาะ ใช้เวลาเรียนรู้ ที่สำคัญที่ต้องเห็นใจองค์กรนี้คือ ดูแล้วตามโครงสร้างเป็นองค์กรตั้งใหม่ แต่โดยทางความเป็นจริงไม่ใช่องค์กรตั้งใหม่ มันเหมือนเป็นการ take over เขามาด้วยคำสั่งของรัฐบาลชุดปฏิบัติ ไป take over มาจากผู้มีอำนาจเก่าคือจากกลุ่มชิน ช่วงนั้นเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของ ITV หลังจากนั้นไม่นานไทยพีบีเอสก็เกิดสวมต่อ ตอนนั้นนโยบายจากทำเนียบให้พยายามเก็บพนักงานไว้ให้หมด มันก็เลยเป็นอะไรที่ยุ่งต่อ แต่ก็ O.K. มันเป็นสภาพที่ต้องยอมรับต้องจัดการกันไป

คำถามข้อ 4

ก็มีความพยายามอย่างมาก ส่วนจะได้แค่ไหนก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง มีการเชิญบุคคลภายนอกเข้ามาร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบด้วย มีการตั้งสำนักตรวจสอบภายในขึ้นมาให้ขึ้นตรงกับกรรมการตรวจสอบ มี สตง. ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีภายนอกตามกฎหมายมาตรวจเราอยู่บ้างเชิญผมผ่านองค์กรมาเยอะ ถามว่าผมพอใจ ผมก็ไม่ค่อยพอใจหรอก อันนี้ถือว่าเป็น room for improvement ที่ผมเข้ามาเป็นกรรมการได้ 2 ปี และเป็นกรรมการตรวจสอบ ตอนนี้ผมก็รับเป็นประธานกรรมการตรวจสอบด้วย ก็เป็นสิ่งที่เราจะต้องปรับปรุงต่อ ก็เข้าลักษณะอย่างที่ว่าคือ

ช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาเป็นช่วงของการวางรากฐานซึ่งเขากว้างไว้ได้ดี แต่ก็มีปัญหาเรื่องการปฏิบัติพอสมควร เพราะฉะนั้น ช่วงต่อไปจะเป็นช่วงที่ทำการปรับฐานที่มันคืออยู่แล้วให้มันดียิ่งขึ้นที่สำคัญที่สุดก็คือ การปฏิบัติให้มันได้ที่ดีที่สุดอย่างโดยเร็ว

ในฐานะเป็นกรรมการนโยบายก็คิดว่า เราต้องทำรายการให้ดี ของดีต้องมีคนดู ถ้ามันดีจริงก็ต้องมีคนดู ตัวอย่างเช่น เราทุ่มทุนสร้างอำแดงเหมือนกับมีคนดู แต่มันสั้นไปหน่อย คนกำลังคิดก็จบแล้ว ไม่เหมือนละครเกาหลี ผมไปดูเขาถ่ายทำเรื่อง บุญผ่อง ก็ต้องยกนิ้วให้เขาที่มีความประณีต คือเขาถ่ายแบบหนังไม่ได้ถ่ายแบบละคร

คำถามข้อ 5

โดยโครงสร้างตามกฎหมายเขียนไว้ชัดเจนบทบาทกรรมการนโยบาย บทบาทกรรมการบริหาร อันนี้คือองค์กรต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดขึ้นมาให้บริหารไทยพีบีเอส มีการวางอำนาจไว้กำหนดที่มาที่ไปของกรรมการนโยบายอันเป็นองค์กรสูงสุด ตรงนี้เป็นพื้นฐาน ที่ดี ที่เหลือคือเรื่อง การปฏิบัติ เพราะฉะนั้น พวกเราในฐานะกรรมการนโยบายก็พยายามทำให้มันดีที่สุดในช่วงที่เราอยู่ในตำแหน่ง อย่างผมเข้ามาก็พยายามดูและเสนอแนะให้ทำสิ่งต่างๆ เพราะฉะนั้นในช่วง 4 ปีต่อจากนี้ไปก็เห็นตรงกันที่จะพยายามกำหนดนโยบายต่างๆ สร้างรูปธรรมให้มันเกิดขึ้น ปฏิบัติได้ และมีการปฏิบัติตามหลักที่กำหนดไว้ ตามหลักที่ควรจะเป็น อันนี้ เป็นสิ่งที่เราคาดหวังไว้เราพยายามทำส่วนจะได้แก่ไหนเราไม่บังอาจ claim มันจะ perfect คือมันยังมีสิ่งที่ปรับปรุงได้อีกเยอะ ในส่วนที่จะเป็นตัวอย่าให้กับสื่ออื่นๆ อันนี้ก็เป็นอะไรที่น่าสนใจ เป็นตัวอย่างตรงๆ ในเชิง governance นั้นผมว่ามันต้องขึ้นอยู่กับ กสทช. โดยเฉพาะประเด็นการเป็นสื่อสาธารณะ เช่น ช่อง 5 ช่อง 11 เริ่มถูกท้วงติงว่าเมื่อได้เป็นสื่อสาธารณะไปแล้วจะต้องปรับปรุงอะไรบ้าง ส่วนสื่ออื่นๆ ที่เป็น commercial มันคงยากในเชิง governance แต่ในเชิงพฤติกรรมต่างๆ ก็ยังมีความหวังอยู่ ตั้งแต่เกิดไทยพีบีเอสขึ้นแล้วเรานั้นเรื่องเด็กเยาวชน ก็มีคนเล่นเรื่องเด็ก เยาวชนกันมากขึ้น เขาก็เล่นได้ดีน่าชื่นชม อย่างช่อง 3 เล่นเรื่องเด็ก รายการอมยิ้ม รายการ junior master chef ต้องยอมรับในแนวคิดสร้างสรรค์ด้วยแรงกดดันของทุน ทุนนิยมมีอิทธิพลในการสร้างโลกพอสมควรเพราะมีระบบที่ทำให้คนต้องคิดต้องทำงาน ผมเทียบกับองค์กรหนึ่งคือ ส.ส.ส. ที่เป็นที่มาของเงินเหมือนกันแต่การทำงานอาจจะต่างกัน ผมมองเฉพาะในแง่คน ส.ส.ส. ตั้งมาจากศูนย์ ตั้งมาแล้วไม่มีคนเลย ผู้จัดการเป็นผู้คัดเลือกคนเริ่มจากน้อยแล้วมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเทียบกับไทยพีบีเอสแล้วคนละเรื่อง เพราะว่ามาจาก itv ที่มีคนมีพฤติกรรมกันมาอยู่แล้ว ผมเคยถามผู้ตรวจสอบเรื่องความผิดพลาดบนหน้าจอ ซึ่งใน commercial ถือเป็นเรื่องใหญ่ทุกนาที่เป็นเงินเป็นทอง ถ้าผิดพลาดก็ต้อง chart คนทำพลาดของเราไม่มีระบบนั้น เราควรมีระบบกำกับที่ดี ฝ่ายจัดการต้องมีระบบ zero effect บริหารอย่างไรให้คนมี

ความตั้งใจ เป็นระบบที่เราต้องพยายามสร้างขึ้นมา การกำกับดูแลพนักงานของเราในฝ่ายข่าว ฝ่ายโทรทัศน์ ฝ่ายวิศวกรรม หรือฝ่ายต่างๆ ต้องสร้างขึ้นมาอย่างไรให้ทำงานได้ อันนี้ก็เป็นหลักวิชาการบริหารที่จะต้องให้ฝ่ายจัดการเอามาใช้ ทำให้สำเร็จไวๆ อย่างไรก็ตามการที่เรามีตัวอย่างสื่อสาธารณะที่ดีขึ้นมา 1 ช่อง แล้วเราจะมีสื่อสาธารณะอีกหลายๆ ช่อง ซึ่งเป็นหน้าที่ของ กสทช. ดำเนินการให้ช่องอื่นๆ เช่น ช่อง 5 ช่อง 11 หรือ ช่องรัฐสภา ให้เป็นสื่อสาธารณะที่ดีด้วย จะดีแบบไหนก็ได้เพราะไม่ต้องดีแบบไทยพีบีเอสก็ได้ ทุกช่องต้องมีความดีของตัวเอง หลังจากที่เรามีสื่อที่ดีแล้วก็หวังว่า ผลกระทบจากสื่อไทยพีบีเอส และสื่อสาธารณะอื่นๆ จะสะท้อนให้ commercial ที่จะต้องมีการปรับตัวกัน เป็นเพื่อนสื่อด้วย ส่งเสริมให้มีการทำดีกันด้วย เหมือนกับกระแส CSR ที่ส่งเสริมให้มีการทำกำไรที่บริสุทธิ์ผุดผ่อง ต้องมีพื้นฐานของการทำความดีในกิจการส่งเสริมคนดีให้คนทำความดีมากขึ้นเรื่อยๆ อันนี้จึงเป็นความหวังครับ

จบการสัมภาษณ์

5. ผลการสัมภาษณ์นายสมชัย สุวรรณบรรณ ผู้อำนวยการ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย วันจันทร์ที่ 29 เมษายน 2556 เวลา 14.00 น. ณ TPBS

คำถามข้อ 1

ไทยพีบีเอส เป็นหน่วยงานของรัฐ ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย หรือ ส.ส.ท. ถือเป็นหน่วยงานของรัฐแล้วก็ใช้เงินงบประมาณของรัฐ เงินที่ใช้ในการลงทุนหรือการบริหารกิจการต่างๆ ของ ไทยพีบีเอสเป็นเงินที่หักมาจากภาษีสรรพสามิต เพราะฉะนั้นจึงเป็นเงินของภาคประชาชน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ไทยพีบีเอส จำเป็นต้องมีการกำหนดกฎระเบียบของการทำงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลเพื่อความโปร่งใสในการบริหารงาน มีระบบวิธีการที่เรียกว่า Accountability คือสามารถตรวจสอบได้ อันนี้เป็นขั้นตอนที่มีอยู่แล้วในกฎหมาย พูดถึงความจำเป็นและความสำคัญนั้นค่อนข้างชัดเจนเนื่องจากเป็นหน่วยงานของรัฐและใช้เงินภาษีของประชาชน จึงต้องมีหลักธรรมาภิบาลที่ชัดเจน มีการกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนในการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล ในขณะเดียวกัน กฎหมายก็เขียนไว้ว่า ให้เรามีการกำหนดจริยธรรมของผู้บริหารและจริยธรรมของพนักงานของไทยพีบีเอสคือหลักการบริหารในองค์กรของเรา อันนี้เป็นรายละเอียดขั้นตอนที่อยู่ในเอกสารซึ่งสามารถไปตรวจสอบได้ พูดถึงหลักความจำเป็นและหลักความสำคัญแล้วถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นหน่วยงานที่ใช้ภาษีประชาชน

คำถามข้อ 2

ก็ยังมีปัญหาอยู่ เพราะว่าการที่ไทยพีบีเอสก่อตั้งขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐบาลชุดนั้น ตอนที่ก่อตั้งก็คือว่าคือให้โอนพนักงานที่เหลืออยู่จากหน่วยงานเก่าเข้ามาในหน่วยงานใหม่ เนื่องจากมีการเปลี่ยนลักษณะขององค์กรโดยสิ้นเชิง จากหน่วยงานที่เป็นภาคเอกชนเต็มตัวมาเป็นหน่วยงานของรัฐเต็มตัว เพราะฉะนั้นการที่รัฐเอากลุ่มพนักงานแม้กระทั่งผู้บริหารระดับกลางระดับสูงบางคนที่อยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณีการทำงาน หรือกรอบความคิดแบบเดิมแล้วเปลี่ยนมาเป็นหน่วยงานที่เป็นภาครัฐ รับเงินภาษีประชาชน ต้องมี public accountability คือ การตรวจสอบจากภาคประชาชนก็มีปัญหาในการที่จะเปลี่ยนแนวความคิดของกลุ่มคนที่ทำงานอยู่ 3-4 ปี ที่ผ่านมาก็เรียกว่า อยู่ในช่วงการปรับตัว แล้วก็ทำความเข้าใจกับกลุ่มคนต่างๆ ที่ได้นำเอาประสบการณ์เดิม วัฒนธรรมเดิมของคนทำงานในภาคเอกชน เปลี่ยนมาสู่ภาครัฐ ซึ่งจะต้องมีการปรับกรอบการทำงาน มาตรฐานสื่อสาธารณะที่มีความแตกต่างมากกว่าความเป็นสื่อของรัฐแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นสิ่งใหม่ในสังคมไทย เพราะว่าแต่ไหนแต่ไรมา สื่อมวลชนในประเทศไทยถ้าหากไม่ใช่

สื่อที่รัฐควบคุมก็เป็นสื่อเอกชน แต่สื่อสาธารณะเป็นสื่อที่ไม่เคยมีมาก่อน เพราะฉะนั้นแนวคิดของการทำสื่อสาธารณะ การจะต้องรักษาผลประโยชน์สาธารณะ การรับผิดชอบต่อสาธารณะ จึงเป็นสิ่งที่แปลกใหม่ในแง่ของคนทำงานที่นี่ และใช้เวลาที่จะปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนเหล่านั้น ในขณะที่เดียวกัน มีคนเก่าอยู่ก็มีคนใหม่มาเหมือนกัน บางคนยังไม่คุ้นชินกับแนวความคิดการเป็นสื่อสาธารณะ จึงคิดว่ายังต้องมีการปรับปรุง ปรับความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้เพิ่มมากขึ้นอีก ในช่วงที่ผมเข้ามาดำรงเริ่มวางหลักสูตร กฎเกณฑ์ทำการปรับความคิด my set กรอบความคิด แล้วก็การให้ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่แท้จริงของมาตรฐานการเป็นสื่อสาธารณะ ซึ่งต้องใช้เวลาอีกสักกระยะหนึ่ง เพราะว่าการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร ไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้แบบใช้เวลาข้ามคืน

คำถามข้อ 3

ปัญหาก็คือความเข้าใจในหลักการขององค์กรที่เป็นสื่อสาธารณะ ต้องยอมรับการตรวจสอบจากประชาชนและภาคสาธารณะมากขึ้น การที่จะมีกระบวนการหรือระเบียบกฎเกณฑ์ในลักษณะที่แตกต่างไปจากความคุ้นชินเดิมของคนที่เคยทำสื่อมาในหน่วยงานอื่นหรือในภาคเอกชน ก็จะมีคำถามมากทำไมเราต้องมีกฎเกณฑ์เหล่านี้ พอมาอยู่ที่นี่ก็ต้องปรับตัว บางคนอาจจะปรับตัวยาก บางคนก็พอเข้าใจแล้วว่าเนื่องจากเป็นสื่อสาธารณะต้องใช้เงินภาษีจากภาคประชาชนมาประกอบกิจการก็จะเริ่มเข้าใจมากขึ้น ผมเคยชี้แจงให้พนักงานบางคนที่ยังสงสัยว่าทำไมพอเปลี่ยนมาเป็น ไทยพีบีเอสแล้วต้องทำงานมากขึ้น เพราะเราเป็นสื่อสาธารณะเราได้รับเงินจากภาคประชาชนมา เราไม่ต้องเหนื่อย ไทยพีบีเอสไม่ต้องไปหาโฆษณา ในขณะที่สื่ออื่น โทรทัศน์สื่อบางแห่ง เช่น ช่อง 5 ช่อง 11 ยังต้องเหนื่อยในการตั้งทีมงานมาเก็ตติ้งหาโฆษณาถ้าหาโฆษณาเข้ามาไม่ได้ก็ต้องหาวิธีการทำงานใหม่เพื่อต้องการลดค่าใช้จ่ายลง แต่สื่อไทยพีบีเอสโชคดีมีคนเอาเงินมาโปะให้แล้วคุณก็ทำงาน เพราะฉะนั้น เมื่อคุณไม่ต้องเหนื่อยในการหาสตาฟฟ์แบบช่องอื่นเขา คุณต้องเหนื่อยในการทำให้มีคุณภาพ มาตรฐานที่แตกต่างไปจากสื่ออื่นที่มีอยู่ อันนี้เป็นสิ่งที่ทดแทนกัน เมื่อคุณไม่ต้องเหนื่อยแบบเขา คุณก็ต้องเหนื่อยอีกแบบหนึ่ง มันก็จะไม่แฟร์ ลักษณะเช่นนี้ทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้นคือความเหนื่อยมันคนละแบบกัน

คำถามข้อ 4

ตอนที่เป็นกรรมการนโยบาย เราก็ set ไว้ก่อนข้างที่จะคุมชัด มีหลายคนบอกว่ามันมีอุดมการณ์มาก เราต้อง set มาตรฐานเหล่านี้เพราะว่าเราเอาเงินประชาชนมา เมื่อเอาเงินประชาชนมาเราก็ต้องทำให้มีมาตรฐานที่ชัดเจนขึ้น การวางกรอบจริยธรรมของผู้บริหาร กรอบจริยธรรมของ

พนักงาน เราก็ใช้หลักการที่เคยใช้มาแล้วในต่างประเทศ เช่น ในประเทศอังกฤษที่เราเรียกว่า ?? Knowland committee ก็คือการตั้งคณะกรรมการที่มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายขึ้นมาเพื่อกำหนดระเบียบวิธีการของการเป็นจริยธรรมของคนที่ทำงานภาคสาธารณะ หรือ public service sector ในประเทศอังกฤษ เราก็ใช้หลักการที่คล้ายกันมาใช้กับไทยพีบีเอส คือการทำหลักการของการบริการภาคประชาชนที่ได้รับเงินจากภาคประชาชนมา การที่เราจะเปลี่ยนวินัยคนทำงานในประเทศไทยคงต้องใช้เวลาอยู่ เมื่อตอนเป็นกรรมการนโยบายก็มอบนโยบายให้ฝ่ายบริหารไปปฏิบัติได้มากบ้าง น้อยบ้าง ไม่คงเส้นคงวา แต่เมื่อตัดสินใจเปลี่ยนจากกรรมการนโยบายมาเป็นผู้อำนวยการไทยพีบีเอสก็เพื่อให้การดำเนินงานมีความคงเส้นคงวามากขึ้น และยังสามารถครอบคลุมได้ทุกภาคส่วนขององค์กร ซึ่งก็หมายความว่าต้องหาวิธีการปรับความคิดคน ปรับวัฒนธรรมการทำงาน สร้างวินัยการทำงานขึ้นมาใหม่ คงต้องใช้เวลา 1-2 ปี เพื่อให้ความคิดต่างๆ เหล่านั้นลงมาสู่ระดับกลางและระดับล่าง

คำถามข้อ 5

ก็ต้องมีการ set กลไกขึ้นมาเพื่อการตรวจสอบ ที่จริงกฎหมายเขียนไว้ค่อนข้างรัดกุมเพื่อการตรวจสอบให้เกิดความโปร่งใส มีอยู่ 2 กลไกที่ใช้กันอยู่คือ สภาผู้ชมผู้ฟังรายการไทยพีบีเอส ที่มีหน้าที่มาคอยตรวจสอบ คอยดูแลเรื่องความโปร่งใส อีกอย่างหนึ่งก็คือ เรื่องการตั้งอนุกรรมการรับเรื่องราวร้องเรียนจากภาคประชาชน ซึ่งเป็นอีกกลไกหนึ่งให้มีการตรวจสอบให้เกิดความโปร่งใส แต่ว่าในเรื่องของการบริหารเราต้องพยายามทำให้ชัดเจนด้วยการกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ ให้มีแผนยุทธศาสตร์ที่ทุกๆ ฝ่าย ทุกๆ สำนัก มีการ set กำหนดเป็นเป้าประสงค์การทำงานของแต่ละสำนัก กำหนดวิธีการประเมินในแต่ละสำนัก และทุกภาคส่วนต้องทำให้มีความสอดคล้องกัน ทำให้เกิดความโปร่งใส ทำงานร่วมกัน ให้มีการตรวจสอบได้ ใช้ตัว kpi เป็นตัววัดในทุกๆ 6 เดือน ก็เพื่อที่จะกำกับดูแลให้ผู้บริหารระดับกลางและระดับล่างมองเห็นได้ชัดว่าต้องทำอะไร อย่างไร ให้เกิดความโปร่งใส และทำอย่างไรที่จะให้องค์กรยอมรับการตรวจสอบจากภายในตนเอง และจากภายนอก ยุทธศาสตร์การทำงานของแต่ละภาคส่วนให้ทำงานสอดคล้องกัน ให้เป็นองค์เดียวกันเป็นเนื้อเดียวกัน

จบการสัมภาษณ์

6. ผลการสัมภาษณ์ นายวันชัย ตันติวิทยพิทักษ์ รองผู้อำนวยการ องค์การกระจายเสียง และแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย วันพุธที่ 23 เม.ย. 2556 เวลา 11.30 น. ณ TPBS

คำถามข้อ 1

สำหรับสื่อสาธารณะแห่งแรกอย่างไทยพีบีเอสนี้ หลักธรรมาภิบาลถือเป็นหัวใจสำคัญที่เป็นตัวชี้วัดถึงคุณภาพที่เราออกอากาศและรายการที่เราทำ ในนิยามของทีวีสาธารณะคือเรื่องของความโปร่งใส ในการเสนอข่าวเป็นการเอาความโปร่งใสมาตีแผ่ในหน้าจอและทำข่าวให้รอบด้าน ในสถานการณ์ที่คนจำนวนมากเฝ้าดูข่าว สิ่งที่ทำให้คนเฝ้าดูข่าวของเราก็คือความไว้วางใจ จึงต้องมีความโปร่งใส เสนอข่าวแบบรอบด้าน มีเหตุผลและตรวจสอบได้ เป็นจุดที่ทำทนายในไทยพีบีเอส ผมคิดว่าการที่จะทำให้พนักงานมีความเข้าใจคือการทำข่าวแบบโปร่งใส รอบด้าน ปราศจากอคติ นี่คือการท้าทายของผู้ผลิตข่าวในไทยพีบีเอส ในส่วนของการทำรายการหลักธรรมาภิบาลสำคัญอย่างหนึ่งของการทำรายการคือ ความโปร่งใสในการประมูล การจัดซื้อจัดจ้างรายการทั้งหมด ซึ่งที่นี่มีขั้นตอนเยอะมาก มีกฎกติกาการขายค่อนข้างซับซ้อน เนื่องจากว่าเราใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี มันก็มีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นความโปร่งใสอย่างหนึ่งที่จะบอกได้ อธิบายได้ว่าทำไมเจ้านี้ได้เจ้านี้ไม่ได้ ทุกอย่างต้องชี้แจงได้หมด เพราะฉะนั้นหลักธรรมาภิบาลสำคัญก็คือว่าความโปร่งใสเป็นเรื่องสำคัญ อธิบายให้กับสังคมได้เพราะเราใช้เงินภาษีเมื่อเอามาใช้กับสื่อทีวีสาธารณะ เราต้องอธิบายกับประชาชนได้ ความโปร่งใสเป็นเรื่องสำคัญของผู้บริหารที่นี่

คำถามข้อ 2

ระยะเวลาการก่อตั้งช่วง 5 ปีของทีวีสาธารณะแห่งนี้ในช่วงเพิ่งเริ่มต้น เป็นฟรีทีวีที่มีวิธีคิดไม่เหมือนช่อง 3, 5, 7, 9, 11 เป็นวิธีคิดใหม่ของการทำทีวีในเมืองไทยด้านสื่อสาธารณะคือ การเปิดพื้นที่ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในหน้าจอ มีสิทธิในการเสนอความคิดเห็น เราถูกกำกับด้วยจริยธรรมในการทำข่าว ข่าวเด็กและเยาวชน ข่าวกีฬา เราต้องอย่าทำให้ถูกต้องตามหลักจรรยาบรรณของสื่อ สิ่งเหล่านี้ต้องค่อยๆ เปลี่ยนพฤติกรรมของคนทำงานที่นี่ให้เข้าใจว่าการถ่ายภาพแบบสื่อสาธารณะเป็นอย่างไร เรามีสภาผู้ชมผู้ฟังรายการช่วยติดตามตรวจสอบช่วง 5 ปีที่ผ่านมาจะมีการสับเปลี่ยนผู้บริหาร ผู้บริหารชุดใหม่มาจะมีการตีความต่างกัน เกิดความไม่ต่อเนื่อง ทำให้ผู้ปฏิบัติงานก็เหนื่อย ไม่มีความต่อเนื่อง องค์กรนี้เป็นองค์กรใหม่ยังไม่ค่อยลงตัว ไม่นิ่งผมคิดว่าองค์กรใหม่ๆ มีทั้งข้อดีข้อเสีย

คำถามข้อ 3

ผมว่าพนักงานมีความเข้าใจในระดับหนึ่ง ความเป็นสื่อสาธารณะเป็นของใหม่ซึ่งของใหม่ก็มีการตีความกันได้ตลอดเวลาเพราะมันยังไม่นิ่ง หลักธรรมาภิบาลอย่างหนึ่งคือความโปร่งใส เปิดพื้นที่ให้ทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็น เราก็ไม่เห็นพ้องต้องกันในทุกเรื่อง คนยังไม่คุ้นชินว่าอันนี้ใช่หรือไม่ใช่ จึงต้องมีการคุยกันเรื่อย ๆ

คำถามข้อ 4

หลักธรรมาภิบาลถือเป็นหัวใจสำคัญของการทำทีวีสาธารณะ ต้องมีความโปร่งใส ต้องรอบด้าน มีการใช้เงินอย่างคุ้มค่า ตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วม ทีวีสาธารณะถูกคาดหวังมาก ดังนั้น สิ่งที่ต้องปฏิบัติคือการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เห็นว่ามีความคุ้มค่า โปร่งใส ตรวจสอบได้

คำถามข้อ 5

ที่นี่มีกฎ กติกาเยอะในทุกๆ เรื่อง แนวทางที่วางไว้เป็นเรื่องที่ดีแล้ว แต่อีกด้านหนึ่งก็ทำให้ผู้ผลิตไม่กล้าเดินออกนอกกรอบ ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญในโลกของการทำสื่อทุกวันนี้ จะคิดสร้างสรรค์อย่างไรให้ต่างจากคนอื่น แต่ความคิดสร้างสรรค์จะถูกบดบังโดยกฎ กติการายาท หรือเปล่า ผมคิดว่าในระยะยาวต้องทำให้เกิดการ balance กันให้ได้ ผมคิดว่าต้องหาทางพบกันให้ได้ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับกรอบกติกาที่เราตั้งกันขึ้นมา ที่นี่มีการทำงานลักษณะ style book ก็คือเป็นแนวทางปฏิบัติงานของแต่ละส่วน เช่น การทำข่าวเศรษฐกิจ, การทำข่าวอาชญากรรม style book คือการพูดคุยเพื่อหาข้อสรุปถึงแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างนักข่าวกับบก.ข่าว เพื่อที่จะสรุปกันว่าการรายงานข่าวตามมาตรฐานของไทยพีบีเอสควรจะเป็นอย่างไร Style book ของผู้ประกาศ คือการดูหน้าจอของผู้ประกาศควรเป็นอย่างไร ทำทางเป็นอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับความน่าเชื่อถือ ภายใต้กรอบของหลักธรรมาภิบาล จึงต้องมี style book ออกมา .

จบการสัมภาษณ์

7. ผลการสัมภาษณ์ ดร.วุฒิ ลีลาภูสรวงศ์ รองผู้อำนวยการ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย วันอังคารที่ 7 พฤษภาคม 2556 เวลา 10.00 น. ณ TPBS

คำถามข้อ 1

ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา 2 ปี ผมดูผลงานทั้งหมด 4 ส่วน คือ 1) สถาบันสื่อสาธารณะ 2) กลุ่มนักข่าวเครือข่ายพลเมือง 3) กลุ่มสำนักสืบฟังและการมีส่วนร่วม 4) สำนักพัฒนาทุนปัจจุบัน ผมได้รับมอบหมายให้ดูแลองค์กรใหม่ของไทยพีบีเอส หรือเป็นองค์กรลูกรับผิดชอบด้านงานพัฒนาธุรกิจ ตาม พรบ. ของไทยพีบีเอสถือว่าหลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง หลักธรรมาภิบาลจะเน้นด้าน good governance เกี่ยวกับหลักความยุติธรรม ด้านกฎหมาย หลักทางด้านความโปร่งใส หลักของการมีส่วนร่วม ที่สำคัญที่สุดที่ต้องตอบโจทย์ทางสังคมและทางรัฐสภาคือ หลักความรับผิดชอบ และหลักของความคุ้มค่า อย่างที่ทราบแล้วว่า ไทยพีบีเอสนั้นได้เงินปีละ 2,000 ล้านบาท ทุกปี ได้ 1.5 เปอร์เซ็นต์ของภาษีบาป หรือ syntax เมื่อไทยพีบีเอสได้เงินจำนวนนี้มาแล้วจะเอามาทำภารกิจหลักๆ ที่จะช่วยชาติได้อย่างไร ผมว่าไม่ต่างจาก TGN หรือ ช่อง 5 หรือ ช่อง 11 หรือช่องอื่นๆ ก็ตาม เราผลิตผลผลิต 3 ตัวหลักๆ คือ ข่าว รายการสาระประโยชน์ และรายการสาระบันเทิง ในส่วนของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับไทยพีบีเอสต้องยอมรับว่าในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาเรานั้นหลักคุณธรรมค่อนข้างมาก เช่น ตอนเกิดภาวะน้ำท่วมใหญ่ไทยพีบีเอส ได้เข้าไปช่วยเหลือประชาชนที่ประสบอุทกภัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ไล่ตั้งแต่ อ่างทอง อุทัยฯ สุพรรณบุรี ลงมาถึงนนทบุรี ปทุมธานี และกรุงเทพฯ เราทำรายการอยู่เยอะทีเดียว ที่สำคัญในปีที่เราเน้นเรื่องการต่อต้านคอร์รัปชัน เพราะปัญหาการคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย เรายังมีเรื่องของสิ่งแวดล้อม การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม และการเข้าสู่อาเซียน สิ่งเหล่านี้ถือเป็นเรื่องที่เราเน้นในปี 2556

เรื่องของตัวที่ 2 คือ เรื่องหลักนิติธรรม ผมอยากจะยกตัวอย่างหลักนิติธรรมส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของกฎระเบียบ ต้องยอมรับว่าในการประชุมของคณะกรรมการชุดต่างๆ เราก็มักจะยึดหลักต่างๆ ที่มีอยู่ใน พ.ร.บ. ตัวอย่างเช่นกฎข้อบังคับในหลักจริยธรรม มีเรื่องของความถูกต้อง การมีจริยธรรมในการเสนอข่าว เป็นอิสระจากวิชาชีพ หลักจริยธรรมอีกอย่างหนึ่งคือความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเป็นส่วนตัวการการคุ้มครอง รวมทั้งเด็กและเยาวชน

เรื่องของการมีส่วนร่วมและการรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยถูกพัฒนาในลักษณะที่เรียกว่า one-way communication คือผู้มีอำนาจมักจะสื่อสารในสิ่งที่ตัวเองต้องการ ในส่วนของไทยพีบีเอส เราถือว่า การเน้น two-way communication ถือเป็นหัวใจสำคัญ เราก็เลยตั้ง 2 หน่วยงานภายใต้สำนักการสืบฟังและมีส่วน

ร่วม หน่วยแรกก็คือเรามีคือ call center ซึ่งไม่ใช่เป็นแค่หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเก็บข้อมูลจากคนที่โทรเข้ามาเพื่อมาดำเนินหรือชม หรือให้คำแนะนำในเรื่องข่าวและรายการที่เราได้อยู่ แต่สำคัญกว่านั้นก็คือการที่โทร มานั้นเขาอยากจะแนะนำอะไรบ้างในฐานะที่เป็นประชาชนพลเมือง เพราะว่าองค์กรของไทยพีบีเอสเองมองไม่เหมือนกับช่องอื่นๆ ที่สามารถจะโฆษณาได้ เพราะว่าพอโฆษณาได้ก็ถูกมองว่าเป็นลักษณะของ consumer หรือผู้บริโภค แต่ของเรามองประชาชนเป็นพลเมืองเนื่องจากเราไม่ได้โฆษณา เราก็เลยไม่ได้มองว่าคุณจะต้องมานั่งซื้อขายของเพราะเราไม่มีอะไรจะให้ขาย เพราะฉะนั้นศูนย์เพื่อนก็เลยเป็นตัวสะท้อนได้ดี สะท้อนทุกช่องทางที่มีอยู่ในโลกนี้ ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ แฟกซ์ โซเชียลมีเดียทั้งหลาย เฟซบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ หรือแม้แต่ท่านจะเดินมากล่าวด้วยตัวเองเราก็เปิดกว้าง อีกตัวหนึ่งที่มีส่วนสำคัญสำหรับเรื่องของการมีส่วนร่วมก็คือเรามีสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการไทยพีบีเอส ซึ่งการมีสภาผู้ชมผู้ฟังเป็นสาระสำคัญที่องค์กรแห่งนี้ถือว่าเป็นหัวใจ เพราะว่ากลุ่มของประชาชนแต่ละภูมิภาคแต่ละประเด็นปัจจุบันถูกขยายจาก 16 ประเด็น เป็น 24 ประเด็นเพื่อที่จะช่วยเหลือประชาชน สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการมีหน้าที่หลักคือสะท้อนความต้องการของผู้ชมและผู้ฟังรายการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการกำหนดนโยบาย สมาชิกผู้ชมและผู้ฟังมีได้ไม่เกิน 50 คนทั่วประเทศ ส่วนใหญ่คัดสรรมาจากบุคคลที่เป็นตัวแทนจากองค์กร สภาเครือข่ายจากทุกภูมิภาค

ผมเพิ่งร่วมลงนาม MOU กับ กสทช. เราพัฒนาร่วมกัน 4 ส่วนตามที่ กสทช. ตั้งเกณฑ์ในปีนี้เป็น กลุ่มที่ 1) audio description เป็นเรื่องของการพลังงานทางเสียงสำหรับคนตาบอด กลุ่มที่ 2) เรียกว่า close caption กลุ่มที่ 3) เป็นเรื่อง sound suffering เป็นการบรรยาย sub-title ลักษณะเสียง และ กลุ่มที่ 4) sign language สำหรับคนหูหนวก ทั้ง 4 ส่วนตอนนี้ไทยพีบีเอสในหน้าจอเราก็มีช่วยในเรื่องของsign language อยู่แล้ว จะสังเกตว่าเรามีภาษามือ และตอนนี้ที่เพิ่งร่วมขับเคลื่อนกับ กสทช.ไปโดยมีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นผู้ผลิต ไทยพีบีเอสได้ส่งรายการเข้าร่วมช่วย ตัวอย่างรายการ ที่ถูกคัดเลือกคือรายการ “กิน อยู่ คือ” ซึ่งก็คิดว่าน่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่เปิดโอกาสให้กับกลุ่มนี้ได้มีส่วนได้เข้าถึง เพราะการเข้าถึงมีความสำคัญเพราะจะทำให้สามารถดูรายการโดยฟังเสียงด้วย ยกตัวอย่างในส่วน of audio description นี้แพร่หลายในอเมริกา อังกฤษ ในแถบยุโรป และใน NHK ประเทศญี่ปุ่นด้วย กลุ่มเหล่านี้ทำให้คนตาบอดสามารถที่จะชมไปพร้อมๆ กับคนตาดีได้ โดยมีการบรรยายที่แตกต่าง ใช้เสียงแพร่ออกอากาศในช่วง am 891 ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ซึ่งจะครอบคลุมภาคกลางทั้ง 15 จังหวัด เพราะฉะนั้น การมีส่วนร่วมเองก็ดี ความรับผิดชอบของผู้ถือโอกาส หรือความรับผิดชอบต่อกลุ่มต่างๆ ในสังคม ถือว่าเป็นหนึ่งในหลักธรรมาภิบาลที่สำคัญ

คำถามข้อ 2

ผมอยากจะเล่าให้ฟังคือเรื่องเกี่ยวกับความโปร่งใส transparency เรื่องความโปร่งใส ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูล ทุกวันนี้เรามีการเปิดเผยเรื่องต่างๆ ทาง website ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการประกาศ เรื่องของนโยบาย และเรื่องการประชุมต่างๆ ซึ่งเราสามารถค้นหาได้ เรามีการแจ้งและแถลงให้กับสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกๆ ปี เรื่องนี้ก็ถือว่าเป็นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ นอกจากนี้ก็ยังมี สดง.มาตรวจสอบ มีการตรวจสอบภายใน การจัดซื้อจัดจ้างในรายการมีกลไกสำคัญคือ การตั้งอนุกรรมการขึ้นมาตรวจสอบด้วย หลักสำคัญของธรรมาภิบาลผลสำคัญคือการวัดโดยงานวิจัย ทำการวิจัยความพึงพอใจภายในและภายนอก ความประหยัดและคุ้มค่าทำการวัดโดยดูจาก outcome คือตัวผลลัพธ์ที่ได้ และตัว impact ผลกระทบที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ เรายังให้ความสำคัญในเรื่องของ check and balance การตรวจสอบและถ่วงดุล ไม่ใช่แค่การตรวจสอบทางด้านบัญชีอย่างเดียว เราต้องสามารถเปิดให้ประชาชนหรือหน่วยงานต่างๆ เข้ามาตรวจสอบได้ว่าเราบริหารงานเป็นอย่างไร การตรวจสอบและถ่วงดุลถือว่าเป็นการคำนึงอีกแบบหนึ่งที่หลักธรรมาภิบาลต้องนำไปประยุกต์ใช้ ไม่สามารถที่จะมีคนใดคนหนึ่งที่กำหนดนโยบายหรือทำการบริหารเองได้ เรื่องของความเป็นอิสระในวิชาชีพก็เป็นเรื่องสำคัญ เพราะว่าพนักงานทุกคนมีอิสระเสรีในการคิด แต่ก็ต้องอยู่ในกรอบที่เป็นกฎระเบียบ บ้านเมืองต้องมีกฎระเบียบ ซึ่งต้องใช้คำของพระองค์ท่านที่ว่า ความมีอิสระเสรีก็จริง มีสิทธิ แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องไปล่วงล้ำสิทธิของคนอื่น เราต้องมีขอบเขต เพราะฉะนั้นความเป็นอิสระเสรีสำหรับสื่อสาธารณะจะต้องไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของนักการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ ในวิชาชีพของสื่อต้องมีกรอบ ต้องมีจรรยาบรรณ ในสื่อสาธารณะทุกวันนี้เรื่องของการใช้หลักธรรมาภิบาลในทุกหน่วยงานในองค์กรมีปัญหาอะไรบ้าง ต้องยอมรับว่ากลุ่มคนที่พนักงานเองที่เติบโตมาจากสายธุรกิจจากไอทีทีวีเก่าและจากภายนอก การที่จะมาปรับเปลี่ยนให้เข้ากับทัศนคติในเรื่องของสื่อสาธารณะเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก ก็มีปัญหาเหมือนกัน ไม่สามารถที่จะทำให้ทุกคนเข้าใจได้พร้อมกันทีเดียว ซึ่งต้องใช้เวลาเหมือนกัน เพราะว่าสิ่งที่เราจะช่วยเหลือประชาชนได้ เราก็ต้องช่วยเหลือตัวเราเองก่อน ตัวกลุ่มพนักงานเองก็ต้องเข้าใจในเรื่องของธรรมาภิบาล สิ่งที่ต้องดำเนินการคือการละลายพฤติกรรมของตัวเอง การทำความเข้าใจในเรื่องสื่อสาธารณะ และการทำให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

ตัวสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาด้วยคือ หลักสิทธิมนุษยชน human right ไม่มีการแบ่งแยกชนชั้น ศาสนา และการช่วยเหลือการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอีก 2 ปีข้างหน้า ประชาชนของเรามีศักยภาพของการเตรียมพร้อมอย่างไร ภายในและ

ภายนอก เช่น การจัดการ ความคุ้มค่า การปฏิบัติงาน และความเสี่ยงที่เราควบคุมไม่ได้ เช่น เรื่องของภัยพิบัติต่าง ๆ

คำถามข้อ 3

เรามีการประชุมกันในลักษณะ face to face มาจากหลักการการเปิดกว้างของรัฐบาลในอเมริกาที่เปิดโอกาสให้พนักงานต่างๆ ได้มีส่วนในการแสดงความคิดเห็น เรามีการจัดประชุมทุกๆ เดือน ตรงนี้เป็นส่วนหนึ่งของการหล่อหลอมให้พนักงานที่แตกต่างกันได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งต้องยอมรับว่ายังมีบางกลุ่มที่ความเห็นอาจจะยังไม่ลงตัวกัน เช่น การทำงานของพนักงานกับหัวหน้างาน ก็สามารถร้องเรียนได้ อันนี้เป็นกลไกที่เปิดกว้างไว้ ผมว่าตอนนี้พนักงานส่วนใหญ่ดีขึ้นไม่ต่ำกว่า 70-80 เปอร์เซ็นต์ แต่ก็ยังมีบางส่วนต้องการให้กลับไปแบบยุคเดิม ส่วนความขัดแย้งอื่นๆ ก็ยังมีอยู่บ้าง

คำถามข้อ 4

ในช่วงต่อไปอีก 5 ปี 10 ปี ผมหวังว่าไทยพีบีเอส จะค้นพบตัวเอง จะไม่ใช่เป็น BBC จะไม่ใช่เป็น NHK ไม่เหมือน PBS ในอเมริกา ไม่เหมือน ABC ในออสเตรเลีย หรือที่อื่นๆ ไทยพีบีเอส ต้องเป็น TPS หรือเป็นของลักษณะแบบไทยๆ เอง ไทยพีบีเอสยังต้องผ่านการเผชิญคลื่นจากภายในและภายนอก และจะได้อย่างไรที่จะทำให้ภาคประชาชนและภาครัฐเห็นความสำคัญว่าองค์กรแห่งนี้สร้างประชาชนให้รู้เท่าทันสื่อได้อย่างไร โดยเฉพาะการเข้าใจในสิทธิของตัวเอง การเข้าใจว่าตัวเองในฐานะพลเมืองจะช่วยเหลือประเทศชาติได้อย่างไร จะทำอะไรให้คนดีปกครองคนไม่ดีตามคำของพระองค์ท่านของในหลวงของเรา ไทยพีบีเอสต้องเข้าใจว่าตัวเองเป็นสื่อ มีหน้าที่ของสื่อในการเปิดกว้าง เปิดโอกาสให้กับประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ผมหวังว่าภายใน 5 ปี ไทยพีบีเอสจะสามารถกระตุ้นให้ภาคประชาชนได้ยกระดับภูมิปัญญาหาความคิดขึ้นมาในขณะเดียวกันไทยพีบีเอส ก็เปิดพื้นที่ให้มากที่สุดกับประชาชนทุกกลุ่มทุกเพศทุกวัยหรือผู้ด้อยโอกาส ด้อยสิทธิทั้งหลาย เด็ก สตรี ผู้พิการ ได้มีโอกาส สามารถเข้าถึงได้ และเมื่อเข้าถึงปีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนก็จะเห็นว่าประเทศไทยเป็นตัวต้นแบบในกลุ่มประเทศอาเซียน แล้วก็ไทยพีบีเอส มีส่วนที่ช่วยเหลือประเทศชาติ เพราะว่าประเทศชาติไม่ใช่เป็นของคนใดคนหนึ่ง คนประเทศชาติเป็นเรื่องของคนทุกๆ คนต้องช่วยกัน การที่สื่อสาธารณะแห่งนี้เกิดขึ้นผมถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการเปิดให้ตัวเองและทุกๆ คนเข้าใจว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของประเทศชาติ ประเทศชาติจะอยู่รอดหรือประสบความสำเร็จในระยะยาวได้ก็คือทุกคนต้องช่วยกัน ความเห็นแก่ตัวจะเป็นตัวทำลาย เพราะฉะนั้นก็จะไปตรงกับหลักธรรมาภิบาลสำคัญคือ ไม่ใช่เราจะไปรังใสอย่าง

เดี๋ยว คุณจะต้องให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนสังคม ผมว่าอันนี้ไทยพีบีเอสน่าจะทำได้ดี โดยผ่านกระบวนการในการผลิตข่าว และรายการ และต่อไประบบโทรทัศน์ที่เปลี่ยนไปจะทำให้อุตสาหกรรมของการรับสื่อเปลี่ยนไปด้วย

จบการสัมภาษณ์

8. ผลการสัมภาษณ์นายมงคล ลีลาธรรม รองผู้อำนวยการ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย วันศุกร์ที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2556 เวลา 14.00 น. ณ TPBS

คำถามข้อ 1

หลักธรรมาภิบาลที่เอามาใช้ใน ส.ส.ท. มี 3 ระดับ คือระดับแรกคือเรื่องกฎหมาย 2 เรื่อง นโยบาย และ 3 เรื่องบริหารจัดการหรือวิธีปฏิบัติงานต่างๆ จะเห็นได้ชัดว่า พ.ร.บ. ของ สสท. ได้ถูกกำหนดไว้ค่อนข้างละเอียด ซึ่งต่างกับหน่วยงานอื่นที่ใช้หลักธรรมาภิบาลในลักษณะเชิงนโยบาย ก็ด้วยเหตุผลความจำเป็นที่สำคัญคือ ความเป็นองค์กรสาธารณะ สื่อมีความสำคัญต่อประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ทางสังคมโดยรวม อันนี้มีส่วนในการยกระดับในการพัฒนาสังคมให้เกิดความเป็นธรรมหรือมีคุณภาพได้ ในกฎหมายเขียนไว้ชัดว่าต้องมองผู้ชมผู้ฟังอย่างความเป็นพลเมือง สื่อเพื่อสาธารณะถือประโยชน์และสาธารณะเพื่อส่วนรวมเป็นสำคัญ โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้สังคมเกิดความเป็นธรรมและมีคุณภาพ ช่วยยกระดับผู้ชมผู้ฟังให้มีความเป็นพลเมือง ความเป็นพลเมืองในที่นี้ก็หมายถึงหลักประชาธิปไตย ให้รู้สิทธิและหน้าที่ มีการยกระดับการกินดีอยู่ดีของสังคมผ่านความเป็นพลเมืองของประชาชน เพราะฉะนั้นการกำหนดสาระสำคัญตรงนี้ให้อยู่ใน พ.ร.บ. มีการกำหนดรายละเอียดอยู่ในเรื่องนี้ค่อนข้างมาก อีกประการหนึ่งก็คือ พ.ร.บ. แห่งนี้เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ ตั้งแต่ความเป็นมาของไอทีวี. เมื่อปี 2535 เป็นช่วงที่เกิดความขัดแย้งทางสังคม ถ้าดูที่มาที่ไปจะเห็นได้ชัดว่าประเทศไทยเป็นประเทศเดียวที่อยู่ในอาเซียนที่มีสื่อสาธารณะและถูกกำหนดโดยรูปแบบที่อยู่ในกฎหมาย และได้เอาตัวแบบมาจากต่างประเทศโดยเอาภาษีของประชาชนที่เรียกว่าภาษีบาปเข้ามาใช้โดยมีงบประมาณที่เรียกว่าก่อตั้ง หรือเองบประจำปีเอามาจากภาษีรัฐซึ่งไม่ผ่านกระบวนการทางงบประมาณจากรัฐบาล ดังนั้น องค์กรแห่งนี้จึงต้องมีการกำกับดูแลการใช้เงินของรัฐโดยตรง ต้องมีหลักธรรมาภิบาลหรือการควบคุม การตรวจสอบถึงวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานอย่างชัดเจน อีกประการหนึ่ง เรามองกระบวนการบริหารงานที่นี้จะมีการให้ความสำคัญในเรื่องของผู้ชมผู้ฟังมาก เป็นหลักการตามกฎหมายที่ต้องสร้างสภาผู้ชมผู้ฟังรายการอันสืบเนื่องมาจากภาคสังคมทุกส่วนทุกภูมิภาค จำนวน 50 คน เพื่อสะท้อนความคิดเห็นในแง่กว้างให้กับกรรมการบริหารและกรรมการนโยบายเพื่อไปปรับปรุงการผลิตรายการและการสร้างสรรค์ รวมถึงแผนบริหารกิจการในระยะยาวด้วยซึ่งที่อื่นไม่มีกระบวนการนี้ หลังจากนั้นจะมีกระบวนการผูกโยงเกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบต่อสาธารณะก็ต้องรายงาน ต้องมีผู้ประเมินผลจากบุคคลภายนอก และมีหัวข้อในการประเมินค่อนข้างชัด การทำรายงานเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี รัฐสภา สิ่งเหล่านี้มีลักษณะการทำที่ครบวงจรที่เป็นแบบอย่างขององค์กรที่ต้องดำเนินการตามหลักการกำกับควบคุมที่ดี เพื่อพิสูจน์ได้ว่าองค์กรแห่งนี้มีความคุ้มค่า

มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพของการใช้ทั้งภารกิจและการดำเนินงานต่างๆ เพราะฉะนั้นหลักสำคัญของเรื่องนี้ผมคิดว่าองค์กรแห่งนี้ถือเป็นแบบอย่างหนึ่งที่ได้ริเริ่มการพัฒนางานองค์กรที่ใช้หลักการควบคุมให้โดดเด่นกว่าองค์กรอื่นๆ เท่านั้นยังไม่เพียงพอ ตอนเริ่มต้นของการก่อตั้งคณะกรรมการนโยบายได้เล็งเห็นความสำคัญของเรื่องนี้ได้ประกาศนโยบายออกมา หลักธรรมาภิบาลที่นำมาใช้กำกับบริหารงานองค์กรนี้ประกอบด้วย แนวนโยบายด้านบุคคล แนวนโยบายด้านการเงินการคลัง แนวนโยบายการบริหารงาน แนวนโยบายด้านการพัฒนางานองค์กร นโยบายด้านการป้องกันทุจริตและละเมิดหลักจริยธรรมขององค์กร นโยบายการจัดสวัสดิการภายใน นโยบายการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคคล และนโยบายการตรวจสอบภายใน นอกจากนี้ยังมีนโยบายในกลุ่มที่สองได้แก่ นโยบายการมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของ ซึ่งอยู่ในนโยบายการพัฒนางานองค์กรและการรับผิดชอบต่อสังคม นโยบายการมีส่วนร่วมและการพัฒนาเครือข่าย มีการกำหนดเฉพาะของนโยบายข่าวและรายการที่สร้างสรรค์และความดีงามแก่สังคม รวมถึงนโยบายที่เรียกว่าการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของคนทุกกลุ่ม

คำถามข้อ 2

ปัญหาของที่นี่ ถ้าเป็นองค์กรที่เริ่มจากศูนย์คงไม่มีปัญหา แต่ที่นี่มีการเปลี่ยนแปลงองค์กรที่ไม่เป็นปกติ การปรับเปลี่ยนเป็นสื่อสาราณะไม่ใช่เรื่องง่าย มีกระบวนการเปลี่ยนถ่ายองค์กรประกอบด้วยคน การเงิน และหลักกลยุทธ์การทำงาน จะเห็นได้ว่าไม่มีแผนการบริหารดีเท่าที่ควร สืบเนื่องจากสถานการณ์ในช่วงนั้นไม่อยู่ในภาวะปกติ ลักษณะกลุ่มผู้ฟังผู้ชมก็เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิงจากเดิมที่เป็นกลไกตลาดต้องกลับมาเป็นกลไกระบบสาธารณะ กระบวนการภายในก็มีความวุ่นวายจากการนำระบบราชการมาครอบระบบเอกชน วัฒนธรรมองค์กรไม่ได้เป็นอันหนึ่งอันเดียว เพราะฉะนั้นภายใต้การทำงาน 5 ปีก็เห็นได้ว่าคนรุ่นเก่าๆก็ทำได้ดี และได้ผลในระดับที่คนปกติทั่วไปจะทำได้ เราให้น้ำหนักเรื่องของธรรมาภิบาลเป็นเรื่องหลัก ทุกวันนี้ก็เป็นรูปแบบที่ในเอเชียหลายประเทศอยากจะได้รูปแบบจากเราไป เช่น พม่า สื่อสาธารณะช่วยให้สังคมมีการพัฒนาไปสู่ความเป็นปกติได้ สังคมเป็นธรรมมากขึ้นเป็นสังคมที่มีคุณภาพ

คำถามข้อ 3

ในตอนนี้นักคนรับได้กับหลักธรรมาภิบาล เพราะมันอยู่ในกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ เพียงแต่ว่าขณะนี้ยังมีความเข้าใจไม่ตรงกัน ความชัดเจนบางเรื่อง ยังขาดความเข้าใจที่ตรงกัน บางคนเข้าใจอย่างหนึ่งก็ประพฤติไปอย่างหนึ่ง สิ่ง que ทุกคนเข้าใจต่างกันคือทัศนคติที่ต่างกัน ซึ่งมาจาก 3 ระดับคือ 1) ความเข้าใจไม่ตรงกัน 2) การ focus ให้เหมือนกัน แต่ละคนก็ลัดชดปัญหาไม่

เหมือนกัน 3) ภาคนโยบายบางครั้งคิดไม่ตรงกัน เช่น การทำข่าวที่ต้องการความเป็นอิสระ ไม่เหมือนกับในต่างประเทศ เช่น ที่อเมริกา อังกฤษ ที่มีอิสระในการพูดการเขียน

คำถามข้อ 4

เป็นความท้าทายขององค์กรแห่งนี้ที่จะดำเนินงานกับการกิจที่มีเอกภาพ แล้วอธิบายได้กับ สังคม ให้สังคมยอมรับ ภายในองค์กรตั้งแต่กรรมการนโยบาย กรรมการบริหาร ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ กลุ่มผู้ชมผู้ฟัง มีการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกันอย่างไร ในขณะนี้ คณะกรรมการนโยบายได้มีการตั้งคณะกรรมการธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม ที่จะคอยขับเคลื่อนเรื่องนี้ เริ่มมีการจัดหมวดหมู่ให้เข้ากัน ความท้าทายเรื่องนี้เป็นภารกิจที่ไม่ง่าย เพราะตอนนี้อยู่ในช่วงของการเปลี่ยนถ่ายที่วิธรรมาเป็นดิจิทัล ทำให้มีช่องเพิ่มมากขึ้นเป็น 48 ช่อง มีช่องสาธารณะเพิ่มขึ้นมาอีก 12 ช่อง มีช่องธุรกิจเพิ่มมาอีก 24 ช่อง มีช่องชุมชนอีก 12 ช่อง ทั้งหมด 48 ช่อง ก็ทำให้องค์กรเจอความท้าทายจากการแย่งกลุ่มผู้ชม เทคโนโลยีก็มีการเปลี่ยนแปลงต่อไปนี้ทีวีไม่สามารถทำช่องเดียวได้ ขณะนี้ไทยพีบีเอสมีความสามารถ 2 เรื่องที่สำคัญ คือ ข่าว กับเด็ก เยาวชนและครอบครัว ซึ่ง 2 กลุ่มนี้มีความอ่อนไหวต่อสังคมสูง ไทยพีบีเอสต้องเป็นเป้าหมายใหญ่ คือช่องหนึ่งต้องเป็นสถานีที่เสนอข่าวที่มีความเที่ยงตรงเป็นหลัก อ้างอิงให้กับสังคมได้ สิ่งสำคัญที่สุดในเชิงคุณภาพคือจะวัดอย่างไรที่เรียกว่าเป็นธรรมกับการมีคุณภาพ

คำถามข้อ 5

ที่นี้เริ่มต้นการจัดตั้งองค์กรแบบลักษณะวิชาชีพ function organization คือลักษณะของงาน ก่อน ขณะนี้เป็นการเปลี่ยนถ่ายจากงานเป็นการบริหารแบบบูรณาการมากขึ้นหรือเรียกว่าทีมงาน ถ้าเห็นวิวัฒนาการของสถาบันที่มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะต้องมีลักษณะสำคัญ คือ ธรรมาภิบาล การบริหารความเสี่ยง การกำกับดูแลที่ถูกต้อง และการควบคุมภายในตรวจสอบ องค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมก็เริ่มดำเนินการใช้สิ่งเหล่านี้ ในยุคนี้ของไทยพีบีเอส ก็ต้องดำเนินการไปในลักษณะเดียวกันนี้เช่นกัน สื่อสาธารณะจะมีข้อบังคับจริยธรรมมากยิ่งขึ้น ผมคิดว่า 5 ปีหลังจากนี้ ต้องอธิบายว่าสิ่งที่เรากำลังทำต้องรับผิดชอบต่อสังคม เพราะธรรมาภิบาลมีหัวใจอยู่ที่การรับผิดชอบต่อสังคม หรือทำให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือ ไว้วางใจได้ ไทยพีบีเอส ได้ทำสโลแกนใหม่คือ ทีวีที่คุณวางใจ แล้วเราต้องเอาเรื่องจริยธรรมที่มีอยู่ในเล่มออกมาปฏิบัติดำเนินการให้ได้

ผมคิดว่า 4 เรื่องใหญ่ๆ ที่ต้องเอามาบททวนให้ชัดเจน คือเรื่อง การเงิน เรื่องของความชัดเจนกระบวนการผู้ชมผู้ฟัง ยุทธศาสตร์ข่าวและรายการ กระบวนการทำงานที่จะต้องทำให้เกิดความชัดเจน ความถูกต้อง ผมจึงเห็นด้วยกับหลักธรรมาภิบาลที่จะทำให้องค์กรเป็นที่น่าเชื่อถือ

ไว้วางใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพราะเป็นองค์กรเพื่อสาธารณะจึงต้องมีความไว้วางใจ คือ Trust ของ BBC มีคำเดียว คณะกรรมการเขาไม่เรียกนโยบาย เขาเรียก Trust Committee มีหน้าที่ทำอะไรให้เกิดความน่าเชื่อถือ ความศรัทธาขึ้นมา สิ่งที่ทำทลายของที่นี่คือ ต้นไม้ใหญ่ ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนถ่ายจากรุ่นสู่รุ่นได้ คือจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งได้ โดยให้มันเป็นลักษณะของการพัฒนาสังคมให้มีคุณภาพ และเป็นธรรม อย่างเช่นรายการหลายรายการอยู่มาเป็น 100 ปี เช่น โครราเอมอนในญี่ปุ่น รายการเทเลทอปบี้ หรือbig bird ที่อเมริกา ความเป็นสถาบันความน่าเชื่อถือจะเกิดขึ้นได้จากความเชื่อถือของครอบครัวจากรุ่นสู่รุ่น

จบการสัมภาษณ์

9. ผลการสัมภาษณ์ นายบัณฑิต ศรีอมร ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย วันพุธที่ 22 พฤษภาคม 2556 เวลา 10.00 น. ณ ไทยพีบีเอส

คำถามข้อ 1

ไทยพีบีเอสเป็นสื่อสาธารณะ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยภาพรวม เพราะฉะนั้น ธรรมเนียมปฏิบัติที่นำมาใช้ในกิจการของไทยพีบีเอสก็ควรจะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งครับ

คำถามข้อ 2

ธรรมเนียมปฏิบัติของไทยพีบีเอสในช่วงแรกๆ มีรากฐานสำคัญที่วางไว้รวม 3 เรื่อง คือ การควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบภายใน ในระยะแรก ชุดแรกๆ ก็วางรากฐานไว้ดี แต่ช่วงหลังถ้าถามถึงเรื่องประสิทธิผลก็ยังไม่ไปถึงไหน หมายความว่าคนที่นำหลักธรรมเนียมปฏิบัติมาใช้ และการขับเคลื่อนต่อเพื่อให้มีผลในทางปฏิบัติ สำหรับไทยพีบีเอสแล้วไม่มีความต่อเนื่อง โดยเฉพาะระดับกรรมการและระดับผู้บริหารมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยตามวาระ ประกอบกับคนที่นำมาใช้จริงๆ ก็ขาดความรู้ความเข้าใจ คำว่าธรรมเนียมปฏิบัติตามความเข้าใจของแต่ละคนก็มีความแตกต่าง มีความไม่หนึ่ง หากความลงตัวไม่ได้ว่าจริงๆ แล้วมันคืออะไรกันแน่ อ่านคำรามาที่ใช่ ไปฟังอบรมมาที่ใช่ ทำ workshop มันก็ใช่ แต่เวลาทำจริงๆ ทุกคนก็เอาแบบที่ตัวเองคิด ก็ไม่สำเร็จ

คำถามข้อ 3

ปัญหาภายในองค์กรที่นี้มีมาก ผมทำงานมา 20 กว่าปีที่นี่น่าจะเป็นที่หนึ่งที่ทำให้ความเป็นอิสระสูงมาก แต่ขณะเดียวกันผลที่ออกมาสะท้อนไม่เป็นไปตามนั้นเลย เนื่องจากอาจจะเพราะคนมาจากที่หลากหลาย ธรรมเนียมปฏิบัติไม่ได้เกิดขึ้นในความรู้สึกของพนักงาน ที่นี้มีหนังสือร้องเรียนมากมาย มีการไม่ยอมรับ..... มีการไม่ยอมรับ..... จริงๆ พูดให้สวยหรืออย่างไรก็ได้ แต่ข้อเท็จจริงแล้วไม่ใช่เลย ข้างใน..... เวลาเขามาพูดเนื่องจากการนำเสนอที่ดี แต่ว่าข้อเท็จจริงมันไม่ใช่ พนักงานไม่มีความสุข มันเป็นที่มาของที่นี่ที่ใช้ยุทธศาสตร์ happy work place ก็ใช้มาตลอดแต่ไม่ได้ผลหรือไม่ไปถึงไหน ด้วยออร์คเคส คือปัญหามาจากข้างบนซึ่งไม่ค่อยจะมีธรรมเนียมปฏิบัติอะไรที่จะให้คนข้างล่างยอมรับได้ว่าใช่ เพราะธรรมเนียมปฏิบัติผมคิดว่านอกจากหลักการแล้วยังใช้ความรู้สึก และการรับรู้ ความพึงพอใจเข้าไปเกี่ยวข้อง ตัวข้างบน เช่น

กรรมการนโยบายคัดมาจาก 15 องค์การ คนที่มาช่วงแรกที่มาขอรับว่าใช่เลย พอเริ่มครบ 2 ปีครบวาระมีการจับฉลากออกไปครึ่งหนึ่ง คนดีๆ โดนออกไป แล้วคนที่เข้ามาหลายๆ คนก็เกิดคำถาม เพราะว่าประวัติแต่ละคนเมื่อไปเช็คแล้วก็ไม่ใช่ว่าตัวเองจะโปร่งใสเท่าไร การทำงานก็ไม่ใช่ว่าสำเร็จอย่างที่พูด พอเข้ามาถึงบางครั้งการเบิกค่าใช้จ่าย การหาประโยชน์ใส่ตัวเอง หรือความต้องการอะไรต่างๆ ที่ต้องเอากับสื่อสาธารณะมันก็เกิดขึ้น ดังนั้นพนักงานก็คอยจับผิดหรือไปเห็นสิ่งต่างๆ เหล่านี้ อันนี้คือระดับบนบอร์ดนโยบาย บอร์ดบริหารก็มาต่อเนื่องอีก ทุกคนมาในลักษณะที่คล้ายๆ กันว่าฝันอะไรมาแล้วอยากขับเคลื่อนให้เป็นอย่างโน้นอย่างนี้ เป็นอย่างที่คุณเองอยากจะให้เป็น

คำถามข้อ 4

เป็นเรื่องจำเป็นต้องทำให้สำเร็จ ที่นี้มีการตั้งอนุกรรมการเกี่ยวกับเรื่องธรรมาภิบาล แต่คนที่จะทำขับเคลื่อนให้สำเร็จ มันเป็นนโยบายเป็นวิธีเรื่องความต้องการให้มันเป็น แต่คนที่ขับเคลื่อนให้มันเป็น คนๆ นั้นมันไม่มี ทำให้สำเร็จ ทำให้มีสัมฤทธิ์ผลมันไม่เกิด ในไทยพีบีเอสถ้ามองตัวนี้ มันคล้ายกับประเทศไทยเข้าไปมากแล้ว สภาพของประเทศไทยปัจจุบันกับสภาพของไทยพีบีเอส มันคล้ายมาก ที่ผมพูด.....เพราะจะเป็นประโยชน์แก่การศึกษา (แต่คิดว่าเป็นความลับนะครับ เอาไปเขียนเป็นเชิงการศึกษา) หนังสือร้องเรียนที่มีจำนวนมาก การเคลื่อนไหวในโซเชียลมีเดีย มีทั้งไปเปิดเว็บข้างนอกและก็ข้างใน มีทั้ง..... ส่วนมากจะเป็นเรื่องการบริหารงาน เรื่องการเอา..... เรื่องความ..... เรื่องอะไรต่างๆ มีมาก เรื่องผู้บริหารมีปัญหาตั้งแต่ 2 ปีแรกผ่านไปแล้ว รุ่นคุณเทพชัยปลายๆ ก็มีปัญหมาแล้ว เรื่องพวกนี้ก็สะสมมาเรื่อยๆ จนถึงรุ่นนี้ยังไม่ได้รับการยอมรับเลย เป็นปัญหามากในการบริหาร พนักงานก็ไม่ได้ให้ความร่วมมือ

คำถามข้อ 5

สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งก็คือ ต้องเอาเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงมาใช้อย่างจริงจัง ปัจจุบันที่นี้มันมีเรื่องการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การกำกับดูแลก็จริง แต่พนักงานที่รับผิดชอบโดยตรงก็ไม่มี ยังไม่มีจริงจingle เรื่องทักษะหรือความสามารถทางการบริหาร ยังไม่สูงพอ สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญลำดับแรกก็คือการวางยุทธศาสตร์ การวางแผน ซึ่งมันเชื่อมโยงกับการบริหารความเสี่ยง และสิ่งเหล่านี้ก็ไปเชื่อมโยงกับธรรมาภิบาลได้หมด เขาอ่อนตรงนี้ ที่นี้ไปขับเคลื่อนช่วงท่อนปลายคือทักษะ ความเชี่ยวชาญในทางวิชาชีพ ไม่ใช่ management มันก็บิดมันก็ส่ายมาตลอด ปัญหาก็คือเรื่องการบริหาร เรื่องความไม่เป็นธรรมของพนักงานที่ไม่ได้รับความเป็น

ธรรม สภาพก็มีเป็นกลุ่ม เนื่องจากเป็นองค์กรที่ต้งขึ้นมาใหม่ การสรรหาในช่วงแรกๆ เอาใครเข้ามา ได้ก็เอาเข้ามา การจัดบุคลากรก็เหมือนกัน ทำบ้านที่การออกแบบยังไม่เรียบร้อย ทำแบบเร่งรีบ ถ้าทำให้เป็นแบบสมบูรณ์ตั้งแต่แรกก็คงไม่เป็นแบบนี้ เพราะฉะนั้นสื่อสาธารณะแห่งนี้ก็ยากในการที่จะปรับแต่งให้เป็นสื่อสาธารณะของประชาชนที่แท้จริงในวันหน้า เป็นสื่อที่ยังบริหารก็ไม่ใช่ว่าจะดีขึ้น

สิ่งที่พูดออกมานี้มันเป็น management style ทางออกของที่นี่เป็นทางออกที่แทบจะเป็นไปไม่ได้เลย ต้องเปลี่ยนบอร์ด เพราะเขาไม่ยอมรับบอร์ดแล้ว ถ้าผิดไปตามกลไกทางกฎหมายก็เป็นความยากอยู่ดี การไม่ยอมรับทั้งบอร์ดนโยบาย บอร์ดบริหาร แล้วระดับผู้อำนวยการกับรองผู้อำนวยการก็เป็นอุปสรรค บอร์ดเปลี่ยนกันบ่อย แล้วก็ตัวบอร์ดเองที่เข้ามาช่วงหลังๆ บารมีและผลงานก็สู้รุ่นก่อนไม่ได้เลย อย่างอาจารย์เกริกเกียรติ ก็ไม่มีใครสู้ได้ คุณหมอฟลเดช เป็นรัฐมนตรีช่วยก็ไม่มีใครสู้ได้ แม้อาจารย์สมชัย สุวรรณบรรณ ซึ่งเมื่อก่อนเป็นบอร์ดมาก่อนก็ไม่มีใครสู้ได้ แต่พอลงมาเล่นในเกมท่านก็ไม่มีมือไม้ ท่านมาตัวคนเดียวท่านก็ไม่มีกำลัง ที่นี่เอาทางซีกบริหารมาช่วย ซีกบริหารก็มาจากสถาบันการเงินมาจากอะไรก็ 모르 ก็ไม่ใช่ว่าจะลึกซึ้งเข้าใจคนสื่อสารมวลชนเท่าไร นี่ก็ปัญหา ปัญหาการบริหารมันนำไปสู่ธรรมาภิบาลก็ไม่เกิดจริงจัง พนักงานก็ต่างคนต่างอยู่ คนเก่งก็ทยอยออก มันไม่ใช่เงินอย่างเดียว ความสุขในองค์กรมันสำคัญ มันต่างจาก management style คุณเทพชัย คุณวสันต์ ท่านเป็นคนน่ารัก เป็นคนมีเสน่ห์ เป็นผู้บริหารที่มีเสน่ห์ พูดจาดี จิตใจท่านก็เป็นมิตรสูง อันนี้ผมไม่ได้ลำเอียง เป็นการเปรียบเทียบ ซึ่งอาจารย์เกริกเกียรติก็เหมือนกับท่านมีความเมตตา หมอฟลเดชก็มากด้วยบารมี อาจารย์จอห์นก็ดี ที่นี่เมื่อวางไวสูงแล้วตั้งแต่แรก แต่คนหลังๆ มาต่ำกว่าในลักษณะนี้ เวลาขับเคลื่อนจึงเกิดการเปรียบเทียบกันหลายๆ อย่าง เพราะฉะนั้นกลไกที่ขับเคลื่อนไม่ง่าย แล้วคนที่เก่งๆ ก็ทยอยลาออก ผู้อำนวยการสำนักรุ่นเก่าๆ ที่มาจากไอทีวี ไม่ใช่ว่าไม่เก่ง คนเราไหลออกตลอด คนที่อยู่ก็เป็นคนที่คล้ายๆ กับเกรดบี กับเกรดซี ฉะนั้นการทำอย่างนี้ก็เหมือนกับการที่เราสร้างองค์กรขับเคลื่อนไปด้วยเด็กโรงเรียนวัดกับเด็กโรงเรียนเตรียมอุดม ที่มี product กันคนละตัว แต่ถามว่าคนที่ทำงานหนักใหม่กับบอกว่าผู้บริหารที่นี่ทำงานหนัก คนที่ทำงานก็ทำงานหนักมาก คนที่ไม่ทำงานก็ไม่ทำเลย เรื่องเงินเดือนก็จะเหลื่อมล้ำกันมาก ความโปร่งใสก็อธิบายไม่ได้

เนื่องจากเราได้เงินภาษีมา 1.5 เปอร์เซ็นต์ เป็นเงินเข้าที่มันแน่นอน ตัวไทยพีบีเอสเป็นสื่อสาธารณะ คำว่าสื่อสาธารณะปัจจุบันก็ยังแปลความตีความกันยังหาตัวเองไม่พบด้วยซ้ำไปในอนาคตที่มีความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมภายนอก ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เยอะมาก อยู่ที่รัฐบาล การแทรกแซงต่างๆ เพราะฉะนั้นสื่อสาธารณะแห่งนี้จะอยู่ได้ก็ต้องทำให้มีความชัดเจน ต้องสร้างผลงานออกมาให้ได้ พฤติกรรมผู้บริโภคมีการปรับเปลี่ยน ที่นี่เราขาดนักยุทธศาสตร์ ทิศทางที่จะ

ไปก็ไม่ใช่ว่าจะนิ่ง ไทยพีบีเอสนี่อยู่ได้ตามปกติแต่ไม่ใช่ว่าที่ฝันไว้ จนกว่าจะต้องมีใครที่เป็นนักบริหารดีๆ แล้วมากระชากไอ้ตัวนี้ให้หลุดออกไปจากวังวนก่อนนี้

สิ่งที่ควรทำเร่งด่วน คือ การวางยุทธศาสตร์ การจัดการความเสี่ยง และการกำกับดูแลที่ดี สิ่งเหล่านี้ต้องทำให้มันชัด ต้องโปร่งใส อธิบายได้ ตอนนี้เรายังคลุมเครือ อย่างเช่น ปัญหาตอบโจทย์ตอนนี้ยังคลุมเครืออยู่เลย ซึ่งมันต้องตอบได้แล้ว สมัยคุณเทพชัยไม่ใช่ว่าไม่เคยเกิด มันเกิดกรณีจิตร ภูมิศักดิ์ สมัยนั้นอาทิตย์เดียวเขาประกาศออกมาได้เลย เขาชัดเจน คุณเทพชัยตัดเงินเดือนตัวเอง คนที่เกี่ยวข้องก็ยินดีรับโทษ ต้องอย่างนั้นเป็นบรรทัดฐาน เมื่อทำออกมาแล้วผิดหรือถูกก็รับเพื่อให้กลไกมันเดินต่อไปได้ ผู้บริหารเป็นอย่างไรลูกน้องก็ทำตามอย่างนั้น

จบการสัมภาษณ์

10. ผลการสัมภาษณ์ นายไมตรี จงไกรจักร ประธานสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ ไทยพีบีเอส
วันที่ 23 เมษายน 2556 เวลา 11.00 น. ณ TPBS

คำถามข้อ 1

เนื่องจากว่าไทยพีบีเอสเป็นสื่อสาธารณะ ดังนั้นความเป็นสาธารณะจึงต้องมีการมีส่วนร่วม มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ฉะนั้นเรื่องธรรมาภิบาลในความหมายของผมก็คือการมีส่วนร่วม การเข้าถึง การตรวจสอบ ทั้งเรื่องการเสนอแนะ การใช้ประโยชน์ การตรวจสอบที่เข้าถึงได้ทุกคน อันนี้เป็นเรื่องสำคัญ ถ้าสื่อสาธารณะขาดเรื่องนี้ไปผมคิดว่าความเป็นสาธารณะจะหายไปโดยทันที

คำถามข้อ 2

ไทยพีบีเอสมีโครงสร้างที่เป็นการตรวจสอบกันเองภายใน อันที่หนึ่งก็คือว่ามีกรรมการนโยบาย ซึ่งกรรมการนโยบายจะเป็นคนกำหนดนโยบาย แต่ว่าก็จะมีสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการไทยพีบีเอส จำนวน 50 ท่านที่จะมาจากผู้ชมทั่วทั้งประเทศ โดยมาจากตัวแทนภูมิภาค 9 ภูมิภาคเป็นตัวแทน 9 คน ตัวแทนประเด็นที่ขับเคลื่อนในสังคมไทย 24 ประเด็น และมาจากผู้ชมที่มีข้อเสนอแนะให้ความเห็นกับไทยพีบีเอสอีก 9 ท่าน รวมกันไม่เกิน 50 ท่าน ซึ่งคนเหล่านี้เป็นคนที่รับฟังความเห็นจากคนทั่วประเทศ ก็มีกระบวนการรับฟังความเห็น เมื่อรับฟังความคิดเห็นแล้วก็มีกระบวนการประมวลทำข้อคิดเห็นเสนอต่อกรรมการนโยบาย จากนั้นกรรมการนโยบายก็จะนำเอาข้อเสนอทั้งหมดที่มีหลักวิชาการประกอบไปกำหนดเป็นนโยบาย แล้วฝ่ายบริหารนำไปปฏิบัติ อันที่สองก็คือว่า เมื่อมีข้อเสนอจากประชาชนบอกว่ารายการใดต้องพัฒนา ต้องปรับปรุงสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการไทยพีบีเอสก็จะนำข้อเสนอแนะเสนอต่อฝ่ายกรรมการนโยบายและฝ่ายบริหาร และถ้ามีเรื่องร้องเรียนว่าไม่เป็นไปตามหลักจรรยาบรรณของสื่อมวลชนหรือของไทยพีบีเอส ก็จะมีกรรมการรับเรื่องราวร้องเรียนตามกฎหมายมาตรา 46 เพื่อทำการพิจารณาตรวจสอบกันอีก จึงเป็นการสร้างธรรมาภิบาลทั้งภายในและภายนอก คือถ้าร้องเรียนเรื่องภายในก็กรรมการรับเรื่องราวร้องเรียน ถ้าเป็นเรื่องร้องเรียนจากภายนอกที่เป็นเรื่องของรายการ คุณภาพรายการก็จะมีสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการไทยพีบีเอสเป็นผู้ตรวจสอบ ผมว่าที่นี้ใช้เรื่องธรรมาภิบาลเป็นเรื่องหลัก เป็นการตอบสนองความเห็นทุกความเห็น แต่เรื่องการบริหารองค์กรเป็นเรื่องภายในเราไม่สามารถเข้าไปเกี่ยวข้องได้

คำถามข้อ 3

ผมคิดว่าแยกเป็น 2 ส่วน คือ การนำเสนอธรรมาภิบาล การนำเสนอเรื่องราวเป็นเรื่องธรรมาภิบาลที่ผมยอมรับว่าที่นี่มีสูงมาก แต่การบริหารภายในซึ่งเราเป็นสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการไทยพีบีเอส ไม่รับทราบเรื่องนี้ แต่พนักงานทุกคนควรปฏิบัติเพราะเป็นเรื่องของจริยธรรม และการมีส่วนร่วม

คำถามข้อ 4

ผมคิดว่าด้วยความแตกต่างที่เป็นสื่อสาธารณะที่ใช้เงินภาษีจากประชาชนมาบริหารองค์กร และมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนว่าต้องสร้างสรรค์สังคมด้วยคุณภาพคุณธรรม เพราะฉะนั้นความจำเป็นอย่างยิ่งถ้าเมื่อไหร่ก็ตามที่คุณไม่ใช่หลักธรรมาภิบาล ไม่ใช่การมีส่วนร่วมของประชาชน คุณก็จะหมดสถานะความเป็นสื่อสาธารณะ เพราะฉะนั้นมันจะสร้างความศรัทธาให้กับคนในสังคมไม่ได้เลย

คำถามข้อ 5

ขณะนี้ผมคิดว่ากระบวนการและขั้นตอน 3 ระบบ คือ กรรมการนโยบาย กรรมการบริหาร และสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการไทยพีบีเอส ซึ่งเป็นส่วนที่ถ่วงดุลกันอยู่ ต้องทำให้มันเกิดคุณภาพมากขึ้น ยกเว้นเรื่องการมีส่วนร่วม 3 ส่วนนี้ให้มีการถ่วงดุลพอดี เช่นเดียวกับสังคมไทยที่มีฝ่ายนิติบัญญัติ ตุลาการ และฝ่ายบริหาร ซึ่งองค์กรนี้ผมคิดว่าออกแบบไว้ดีมาก แต่จะทำให้ดีมากขั้นนั้นก็ต้องนำไปสู่การปฏิบัติ มีการถ่วงดุลกันได้อย่างจริงจัง และควรให้พนักงานได้เรียนรู้กระบวนการขั้นตอนทั้งหมดขององค์กร

จบการสัมภาษณ์

11. สัมภาษณ์ นายเทพชัย หยอง บรรณาธิการบริหาร เครือเนชั่น วันพุธที่ 4 เมษายน 2556 เวลา 16.30 น. ณ อาคารเนชั่นกรุป บางนา

คำถามข้อ 1

ไทยพีบีเอสเป็นองค์กรสาธารณะ เป็นองค์กรสื่อสารสาธารณะแห่งแรกของประเทศไทยที่มีกฎหมายรองรับอย่างชัดเจน ความคาดหวังของสังคมก็สูง ภารกิจที่เป็นไปตามกฎหมายตามเจตนารมณ์ที่วางไว้ค่อนข้างสูงมาก เป็นแบบอย่างของสื่อที่มีความเป็นอิสระ มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อสังคมในการทำหน้าที่ ดังนั้นจึงมีภารกิจหน้าที่ที่ค่อนข้างชัดเจน แล้วจะบรรลุภารกิจนั้นได้ต้องมีกฎ กติกาในการทำหน้าที่ทุกระดับของคนในองค์กร ตั้งแต่ระดับนโยบาย บริหารและการปฏิบัติงาน ซึ่งธรรมาภิบาลก็เป็นหัวใจของหลักการบริหารธรรมาภิบาล ในทางปฏิบัติก็ต้องมีกฎกติกาที่อ้างอิงได้ เราให้ความสำคัญมากในแนวทางข้อบังคับ คู่มือด้านจริยธรรม เกือบทุกด้านของการทำหน้าที่ของเรา เพราะฉะนั้นเรื่องธรรมาภิบาลไม่ใช่เป็นเรื่องแค่นโยบายกว้าง ๆ มันเป็นนโยบายเชิงปฏิบัติที่ครอบคลุมการทำหน้าที่ของไทยพีบีเอสในฐานะที่เป็นสื่อสาธารณะทุกส่วน เพราะฉะนั้นกติกามันมีความชัดเจนในตัวเอง อะไรที่ควรทำ อะไรที่ควรหลีกเลี่ยง ไม่มีใครสงสัยได้เลยว่าสิ่งที่เราทำมันถูกหรือไม่ถูกในแง่ของธรรมาภิบาลเพราะมันมีกฎ กติกาอยู่ แนนอนองค์กรยังใหม่อยู่ 4-5 ปี ในขณะนี้มันยังไม่เป็นประเพณีปฏิบัติหรือเป็นวัฒนธรรมจริงๆ ก็คงต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง แต่เราถือว่าเริ่มต้นได้ค่อนข้างชัดเจน มีความตั้งใจที่ดี มีแนวทางที่เป็นรูปธรรมชัดเจนแล้ว เพราะฉะนั้นผมคิดว่าตรงนี้จะจุดเริ่มต้นที่จะสร้างให้เกิดความแข็งแกร่งในบทบาทของสื่อสาธารณะได้

คำถามข้อ 2

ถ้านับระยะเวลาสั้นๆเพียง 5 ปีมานี้ ก็คิดว่าหลักการด้านธรรมาภิบาลที่ออกมาในรูปแบบที่เป็นข้อบังคับข้อปฏิบัติทางด้านจริยธรรมมันก็มีส่วนทำให้การทำงานของไทยพีบีเอสประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับในระดับสูงพอสมควร ในแง่ของความน่าเชื่อถือ ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และในแง่ของความโปร่งใสในการทำหน้าที่ การตรวจสอบได้ มีกฎกติกาที่ชัดเจนในเรื่องของการบริหารจัดการ การจัดซื้อจัดจ้าง การแต่งตั้งและการโยกย้าย และการทำหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ สิ่งเหล่านี้เป็นภาพใหญ่ที่ปรากฏต่อสาธารณชน จึงเป็นคำตอบในตัวเองว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลมันทำให้การทำหน้าที่ของสื่อสาธารณะอย่างไทยพีบีเอสดำเนินการตามเจตนารมณ์ หรือตามความคาดหวังของสังคมแค่ไหน

คำถามข้อ 3

ไทยพีบีเอสเป็นองค์กรที่มีพนักงานมากพอสมควร ประมาณ 900 กว่าคน ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามเป็นอย่างมากในการที่จะทำให้พนักงานทุกระดับทุกส่วนเข้าใจถึงความสำคัญในการยึดหลักธรรมาภิบาลในการทำหน้าที่ เพราะว่าพนักงานก็มาจากหลายส่วนหลายแหล่ง มีภูมิหลัง มีประวัติการทำงาน มีทัศนคติต่อการทำหน้าที่ของสื่อสาธารณะที่แตกต่างกันเยอะมาก เพราะฉะนั้นช่วงปีสองปีแรกต้องใช้พลังเยอะหน่อยในการทำความเข้าใจ อธิบายความ ให้ความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการทำหน้าที่ เมื่อพนักงานมีความเข้าใจเรื่องหลักธรรมาภิบาลแล้ว ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดก็เห็นความจำเป็นในการนำมาใช้เป็นตัวนำในการทำหน้าที่ ถือได้ว่ามีลำดับการพัฒนาที่ดีขึ้นตลอดเวลา ถ้าจะบอกว่าสำเร็จ 100 เปอร์เซ็นต์ก็คงจะยอมรับความจริงว่ายังไม่ถึงจุดนั้น แต่วามันมีลำดับของการพัฒนาการที่ค่อนข้างดีขึ้นตลอดเวลา และผมคิดว่ามันก็ปรากฏมาในด้านต่างๆ เช่น การบริหารจัดการมีกระบวนการแต่งตั้ง โยกย้าย ลงโทษให้คุณที่ค่อนข้างที่จะโปร่งใส อธิบายความได้ มีกฎกติกาชัดเจน แน่แน่นอนก็อาจจะมีความ ไม่พอใจมีเสียงบ่นของกลุ่มคนบางคน ก็ถือเป็นเรื่องปกติขององค์กรขนาดใหญ่แบบนี้ ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างก็มีกระบวนการ มีคณะกรรมการ มีการตรวจสอบที่สามารถที่จะอธิบายกับสังคมได้ การทำหน้าที่ของสื่อโดยตรงเช่น การทำข่าว ทำรายการ เนื้อหาที่ออกมาก็มีหลักจริยธรรม มีข้อบังคับจริยธรรมที่อยู่ในกรอบเดียวกับหลักธรรมาภิบาลที่ทำให้การทำหน้าที่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการเป็นสื่อสาธารณะ มีข่าวที่เที่ยงธรรม ให้ความเป็นธรรมกับคน เป็นข่าวที่เป็นอิสระ รายการที่ออกมาก็เป็นรายการที่ให้ความรู้ การจัดซื้อจัดหาที่ผ่านกระบวนการที่ถูกต้อง ตรวจสอบได้

คำถามข้อ 4

จริงๆ แล้วไม่ว่าจะเป็นสื่อทั่วไปหรือสื่อสาธารณะควรจะต้องมีหลักธรรมาภิบาลอย่างยิ่ง เพราะว่าสื่อมวลชนก็มีสถานะในสังคมที่อาจจะแตกต่างจากองค์กรอื่นๆ โดยเฉพาะองค์กรธุรกิจก็จะมีเป้าหมายของความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันจะเป็นเรื่องของกำไรเชิงธุรกิจ ผลประโยชน์ทางธุรกิจ แต่ว่าพอเป็นสื่อขึ้นมาแล้วมันมีมากกว่านั้น มันมีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งที่คุณรายงานสิ่งที่คุณนำเสนอทุกๆ วันทุกๆ นาทีมันมีผลกระทบต่อสังคมค่อนข้างมาก เพราะฉะนั้นถ้าสื่อทำหน้าที่แบบไม่มีธรรมาภิบาลแล้ว ตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายการเมือง อยู่ภายใต้อิทธิพลเชิงธุรกิจ หรือว่าหลงระเหิงไปกับอำนาจที่ตัวเองมีอยู่ มันก็ไม่สามารถทำหน้าที่ของสื่อมวลชนได้ดีเท่าที่ควร เพราะฉะนั้นจุดนี้คือจุดที่ธรรมาภิบาลจะมีบทบาทอย่างมากในการทำให้อสื่อตระหนักอยู่เสมอว่าเรามีกรอบบางอย่างที่เราละเมิดไม่ได้ มีกติกาบางอย่างที่เราต้องเคร่งครัดถ้าเราต้องการเป็นสื่อที่มี

ความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งความหมายของผมก็คือว่าทุกองค์กรของสื่อจำเป็นต้องมีหลักธรรมาภิบาล

คำถามข้อ 5

ผมคิดว่าการสร้างให้พนักงานทั้งหมดถ้าเป็นไปได้ หรือให้มากที่สุดเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ มีส่วนร่วมในการผลักดันให้ทุกภาคส่วนขององค์กรให้ความสำคัญกับเรื่องของธรรมาภิบาล พนักงานต้องมีส่วนในการตั้งคำถามในการตรวจสอบเฝ้าระวัง ธรรมาภิบาลคงไม่สามารถเกิดขึ้นได้เนื่องจากมีเพียงผู้บริหารหรือระดับบริหารไม่กี่คนที่ผลักดัน องค์กรจะมีหลักธรรมาภิบาลที่มั่นคงได้ก็ต่อเมื่อพนักงานส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของธรรมาภิบาลและช่วยกันปกป้อง ช่วยกันรักษา ช่วยกันตรวจสอบและช่วยกันสอดส่อง ผมคิดว่าถ้าทำแบบนี้ได้หลักธรรมาภิบาลเกิดขึ้นในทุกระดับอย่างแน่นอน ผมคิดว่ามันควรจะเป็นเป้าหมายหลักของสื่อทุกองค์กรที่จะต้องสร้างกระบวนการในการส่งเสริมให้มีธรรมาภิบาลในองค์กร แล้วมันจะเกิดขึ้นได้จริงๆ ก็ต่อเมื่อฝ่ายบริหารฝ่ายนโยบายต้องผลักดันหรือสร้างแรงจูงใจให้พนักงานเห็นความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ถ้ามันเกิดได้จริงๆ ผมคิดว่าธรรมาภิบาลก็จะกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กร เราไม่ต้องมีการสั่งสอน ไม่ต้องมีการแนะนำกันอีกในระยะยาวเพราะทุกคนรู้แล้วว่าองค์กรนี้มีหลักการในการทำงานแบบนี้ ทุกคนเข้ามาด้วยความเข้าใจหรือเข้ามาเพราะว่ามีหลักการแบบนี้ กลายเป็นแรงจูงใจให้คนที่เห็นด้วยกับคนที่มีความเชื่อมั่นในแนวทางนี้อยากเข้ามาทำงาน ในระยะยาวแล้วก็คือกับองค์กรที่จะได้คนที่มีคุณภาพ มีความเชื่อมั่นในธรรมาภิบาลมาเป็นส่วนหนึ่งของขององค์กร

จบการสัมภาษณ์

12. ผลการสัมภาษณ์ ผศ.ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน กรรมการนโยบาย องค์การกระจายเสียง และแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย วันพฤหัสบดีที่ 25 เมษายน 2556 เวลา 13.00 น. ณ TPBS

คำถามข้อ 1

เนื่องจากว่า Thai PBS ชื่อเป็นทางการคือ ส.ส.ท. คือตัวย่อของ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย เราเป็นสื่อสาธารณะแห่งแรกของประเทศ และของภูมิภาคนี้ เพราะฉะนั้นการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการจึงมีความสำคัญและจำเป็นมากเป็นพิเศษ เพราะว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เราทำมันชัดเจนว่าเพื่อประโยชน์สาธารณะ แล้วก็จะมียกตัวหนึ่งที่กำลังการทำงานของเราก็คือเรื่องของความคุ้มค่า เพราะฉะนั้นเรื่องประโยชน์สาธารณะและความคุ้มค่ามันจึงเป็นตัวกำกับที่สำคัญ เมื่อเราใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารและจัดการมันก็จะทำให้ 2 ตัวนี้มีโอกาสที่จะบรรลุผลอย่างที่เราต้องการได้เต็มที่ แล้วที่สำคัญก็คือ Thai PBS ผมไม่ทราบว่าที่อื่นมีเป็นของตัวเองหรือเปล่า แต่ที่ Thai PBS เรามีจริยบรรณ มีจริยธรรมของพนักงานทุกระดับ ตั้งแต่กรรมการนโยบาย กรรมการบริหาร แล้วก็พนักงาน เรามีตัวนี้เป็นตัวกำกับและใช้เป็นตัวตรวจสอบซึ่งกันและกัน ระหว่างคนภายในและคนภายนอกด้วยในกรณีที่เรานำเสนอเนื้อหาสาระหรือรายการของเราที่ออกไปสู่ประชาชนแล้วเกิดข้อสงสัยว่าเรามีโฆษณาแฝงหรือไม่ หรือเนื้อหาสาระในตัวบุคคลที่เราออกรายการของเรามันหมิ่นเหม่ต่อคุณธรรม จริยธรรมหรือไม่ มีความโปร่งใส ถ้ามีข้อสงสัยต่างๆ เหล่านี้ บุคคลภายนอกก็สามารถที่จะร้องเรียนเข้ามายังองค์กรของเราได้ ตรงนี้ก็จะเครื่องยืนยันว่าเรายึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการของเรา แล้วอีกตัวหนึ่งที่ชัดเจนค่อนข้างมากซึ่งที่อื่นไม่มีก็คือเรามีสภาผู้ชมผู้ฟังรายการซึ่งมีการสรรหาจากตัวแทนภูมิภาคทั่วประเทศ 50 คน จะทำหน้าที่เป็นผู้ที่คอยเฝ้าหน้าจอหรือฟังรายการวิทยุ เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารต่างๆ คอยตรวจสอบเราอีกทางหนึ่ง แล้วถ้ามีข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นหรือมีข้อร้องเรียนที่ได้รับจากประชาชนก็จะส่งผ่านมาให้กับผู้บริหาร กรรมการนโยบาย ตรงนี้ในแง่ปฏิบัติการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ผมคิดว่าของเรามีเป็นกรณีพิเศษ เรายังตั้งใจสร้างหน่วยงานขึ้นมา เช่น เพื่อน Thai PBS มาทำหน้าที่กำกับติดตามงานที่ Thai PBS ทำด้วย สิ่งเหล่านี้ก็เป็นส่วนที่เรายืนยันว่าเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ใช่เป็นแค่เรื่องคำพูด

คำถามข้อ 2

โดยภาพรวมก็เป็นไปตามนโยบาย แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์ไปเสียหมดเหมือนกับทุกที่ มันก็มีเรื่องร้องเรียนว่ามีปัญหาเรื่องธรรมาภิบาลในหน่วยงานแต่ก็ไม่ถือว่ามาก เมื่อมีเรื่องนี้เข้ามาเราก็มีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียน ทำหน้าที่กรองตรงนี้แล้วก็ตัดสินใจ แต่ถ้าหากยังมีปัญหา

ผู้ถูกตัดสินเกิดไม่พอใจก็สามารถอุทธรณ์ผ่านมายังคณะกรรมการนโยบายได้ เรามีระบบที่เป็นทางการ มีระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนออกมาเลย

คำถามข้อ 3

เราจัดพิมพ์ระเบียบปฏิบัติเป็นเอกสารแจกให้พนักงานทุกคนได้ทราบ ได้อ่าน เพื่อให้ทราบถึงจริยธรรมองค์กร ค่านิยม วัฒนธรรมองค์กร วิสัยทัศน์ แต่ละฝ่ายแต่ละหน่วยงานยังมีหลักปฏิบัติของตัวเอง ระดับนโยบายไม่ได้ลงไปสู่ระดับล่าง เพราะกรรมการนโยบายมีหน้าที่ชัดเจนคือกำหนดนโยบายแล้วกำกับติดตามว่าผู้บริหารทำการนโยบายของเราหรือไม่ ในการทำตามนโยบายของเรานั้นก็จะมีกรอบในเรื่องของธรรมาภิบาล เรื่องความคุ้มค่า เรื่องประโยชน์สาธารณะ ระดับปฏิบัติเป็นเรื่องของผู้บริหาร ของเรามีบอร์ด 2 ระดับ ระดับสูงสุดก็คือกรรมการนโยบาย และกรรมการบริหาร ที่มี ผอ. Thai PBS เป็นประธาน เพราะฉะนั้นผู้ที่ปฏิบัติงานที่ใกล้ชิดกับพนักงานก็คือ ระดับรอง ผอ. ลงไปคือ ผอ. เราจะไปลงไประดับปฏิบัติการเดี๋ยวจะเป็นการไปล่วงล้ำ

คำถามข้อ 4

เราทำตัวให้เป็นตัวแบบ ระเบียบปฏิบัติของเราเป็นองค์กรสาธารณะ อะไรที่เราประหยัดได้เราก็ประหยัด เป็น economy หมดเลย ง่ายๆ ที่เราเป็น business ได้แบบสบาย เราต้องการ set ให้เป็นตัวแบบ เป็น open ใครเข้าหาก็ได้ แล้วก็ให้เป็นตัวอย่างของการประหยัด แล้วบอร์ดไม่จำเป็นต้องมาทุกวัน ไม่จำเป็นต้องมีห้องใหญ่ เพราะของเราเป็นสื่อสาธารณะ อันนี้คือตัวแบบที่ต้องการให้ระดับผู้บริหารและพนักงานให้เขาเห็น ไม่ใช่พูดแต่ทำให้เห็น

คำถามข้อ 5

เรามีกรรมการ ผ่านระบบกรรมการ เรามีผู้ประเมินภายนอกซึ่งเป็นคนนอกล้วนๆ จริงๆ ตาม พ.ร.บ. บังคับให้มีบุคคลภายนอกประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งกรรมการนโยบายสนับสนุนเต็มที่ อันนี้เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของการทำให้เห็นว่าเราเป็นตัวแบบและเราก็ทำจริง ส่วนของระบบภายในเราก็มีกรรมการตรวจสอบซึ่งก็เหมือนกับที่อื่น กรรมการตรวจสอบภายในขึ้นตรงกับกรรมการนโยบาย การทำงานของกรรมการนโยบายไม่ใช่ว่าต่างคนต่างคิดต่างคนต่างทำ เราจะปรึกษาหารือและทุกครั้งที่มีมติออกมาถือเป็นมติกรรมการนโยบาย ถือเป็นฉันทามติ แต่ว่าถ้าตกลงกันไม่ได้ก็เอาเสียงส่วนใหญ่ แต่ส่วนใหญ่เรามักจะคุยกันให้รู้เรื่อง หากบางคนรู้สึก Sensitive ก็จะสามารถขอสงวน เราจะบันทึกในการประชุม อันนี้คือวิธีการทำให้เห็นว่าเราไม่ได้ไปซุบซิบหรือแอบทำเรื่องต่างๆ ทำให้เห็นถึงความโปร่งใส

13. ผลการสัมภาษณ์ พล.ท.ดร.สบโชค ศรีสาคร เลขาธิการโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย วันศุกร์ที่ 5 เมษายน 2556 เวลา 10.30 น. ณ สำนักงาน TV Pool

คำถามข้อ 1

ไทยพีบีเอส เป็นองค์กรอิสระตาม พ.ร.บ. องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ปี 2551 องค์กรนี้เป็นสถาบันสื่อสาธารณะจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เป็นตัวอย่างและสร้างสรรค์สังคมให้มีคุณภาพ สื่อก็ต้องมีคุณภาพ ผู้ฟังผู้ชมก็ต้องมีคุณภาพ รวมถึงมีคุณธรรม ถ้าองค์กรที่เผยแพร่ข่าวไปสู่สาธารณะมีคุณภาพ มีคุณธรรมและมีจริยธรรมที่เหมาะสม ภาพที่เผยแพร่ออกไป ข่าวที่ออกไปมีความเที่ยงตรง มีความเป็นกลาง ส่งเสริมประชาธิปไตย ก็จะเป็นไปตามเป้าประสงค์ของ พ.ร.บ. เพราะฉะนั้นก็ต้องเป็นองค์กรตัวอย่างของสถานีโทรทัศน์ทั้งหลาย อีกอย่างหนึ่งก็เป็นไปตามเป้าประสงค์ของการใช้งบประมาณของไทยพีบีเอสซึ่งได้มาจากภาษีบาปปีละ 2,000 ล้านบาท เพราะฉะนั้นก็ต้องเป็นองค์กรตัวอย่างของบรรดาสถานีโทรทัศน์ทั้งหลายเพราะว่าไม่ต้องไปลงทุน ไม่ต้องหาการตลาด มันจำเป็นเพราะข้อแรกที่มาของเงิน เงินได้มาจากภาษี มีความสำคัญเพราะเราเงินเข้ามาใช้ก็ต้องสร้างความเป็นตัวอย่างในด้านความเป็นคุณธรรม จริยธรรม ของความเป็นสื่อ อันนี้ขอตอบได้เป็น 2 ประเด็น คือ 1) เป็นการใช้งานงบประมาณของรัฐเข้ามาทำ 2) เราเป็นสื่อก็ต้องแสดงออกถึงความเป็นสื่อสาธารณะที่มีความเป็นกลางและมีจริยธรรมไม่ว่าจะฝ่ายไหน จะต้องชัดเจนและมีคุณภาพ ไม่มีสอคแทรกในประเด็นความคิดเห็นส่วนตัว หรือไปเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

คำถามข้อ 2

คือเริ่มต้นใน ข้อ 1.มันเป็น vision เป็นวิสัยทัศน์ขององค์กร จากวิสัยทัศน์ขององค์กรก็ได้ลงมาเป็นภาคการปฏิบัติที่ต้องทำอะไร อย่างไร เนื่องจากว่าองค์กรสื่อนี้มีความเป็นอิสระในตัวเองพอสมควร ที่มาของไทยพีบีเอสมีการปรับเปลี่ยนแก้ไของค์กรหรือบุคคลมาโดยตลอด เพราะฉะนั้นคนที่อยู่ในไทยพีบีเอสเป็นคนที่มีความสามารถ มีอุดมการณ์ แต่การที่เอาคนหลายๆ คนที่มีความคิดความอ่านเป็นของตัวเองมารวมกันแล้วใช้หลักธรรมาภิบาลด้วยกันจึงเป็นส่วนสำคัญ ถ้าผู้บริหารไม่มีวิสัยทัศน์ ไม่มีความเป็นมืออาชีพในการปกครองคน จึงไม่ใช่เรื่องง่าย อันนี้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ผู้บริหารต้องคิดให้ได้ว่าจะทำอย่างไรให้ลูกน้องมีคุณธรรม มีจริยธรรม มีธรรมาภิบาล จะต้องเริ่มต้นจากคนสั่งการ ผู้บริหารต้องเป็นตัวอย่างตามลำดับชั้นลงไป ผลการปฏิบัติงานจะเป็นไปตามนโยบายหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับผู้นำในองค์กรและหัวหน้าหน่วยงานในแต่ละส่วนต้องมีธรรมาภิบาล มีจริยธรรมของสื่อ

คำถามข้อ 3

คนทุกคนที่เข้ามาทำงานในไทยพีบีเอสเป็นคนเก่งทุกคนเท่าที่ผมได้สัมผัส มีจุดยืน มีความดีในตัวเอง มีความคิดเป็นของตัวเอง แต่ความคิดที่ต่างนั้นก็มีความหมายเดียวกัน ตรงนี้คือ สิ่งที่สำคัญ ดังนั้น ตัวผู้นำต้องใช้ความเป็นมืออาชีพเข้าไปรู้ในใจและเข้าใจถึงกับผู้ที่บังคับบัญชา สิ่งสำคัญคือเรื่องของการรู้จักใช้เวลา ต้องทำแผนระยะยาว ระยะสั้น ระยะกลาง ว่าเมื่อกำหนด นโยบายออกไปแล้วผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร ต้องมีการประเมิน kpi

คำถามข้อ 4

ไม่แสดงความคิดเห็น

คำถามข้อ 5

การบริหารจัดการให้สามารถตรวจสอบได้นั้น ขึ้นอยู่กับตัว leader คือผู้นำ ผู้นำจะต้องเป็น ตัวอย่างให้กับระดับรอง หัวหน้าส่วน ถ้าผู้นำมีความโปร่งใส ระดับข้างล่างก็จะทำตาม การบริหารจัดการมุ่งเน้นที่ 4 M คือ man, money, material, management ถ้าเป็นขององค์กรอื่นต้องมีตัว marketing ด้วย ของไทยพีบีเอสต้องยอมรับว่าได้ของฟรีมาบริหาร ไทยพีบีเอสทำงานด้วยความสบายเพราะไม่ต้องกระตือรือร้นในการหา income ทำหน้าที่งบประมาณที่ได้มาให้เกิดประโยชน์สูงสุด หารายการที่มีประโยชน์ และถ้าบริหารดีงบ 2,000 ล้านบาทจะเหลือด้วย สัดส่วนการใช้งบประมาณควรกำหนดไว้ว่าร้อยละเท่าไรจะลงทุนในเรื่องการก่อสร้างสาธารณูปโภค ด้านเทคนิค งบประมาณบุคคล งบประมาณผลิตรายการควรเป็นเท่าไร และการผลิตรายการควรทำงานเกี่ยวกับเรื่องสังคม สาธารณะและตอบสนองคนให้เงิน เพราะไทยพีบีเอสได้รับเงินมาจาก syntax ภาษีบาปจากสุรายาสูบ จึงควรผลิตรายการที่ทำอย่างไรให้คนเลิกสูบบุหรี่ เลิกดื่มเหล้า ที่จริงไทยพีบีเอสต้องตอบสนองเพราะไปเอาเงินเขามา 2,000 ล้านบาท แต่ผมไม่เคยเห็นสปอตอย่ากินสุราอย่าสูบบุหรี่ ไทยพีบีเอสควรต้องทำ ควรต้องจัดเวลาณรงค์เลิกสูบบุหรี่ เลิกกินเหล้ามาหาหรือหาเสพติด ควรให้เวลาวันละ 1-2 ชั่วโมง สำหรับเรื่องเหล่านี้ ทำให้ประชาชนได้ดู นี่คือ comment ที่ผมให้สัมภาษณ์และเห็นว่า ไทยพีบีเอส ได้รับงบประมาณจากสรรพสามิต ไทยพีบีเอสจะต้องตอบแทนให้กับเขาฟรีอย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมงในเรื่องณรงค์ยาสูบ เหล้า สิ่งเสพติดทั้งหมด แล้วคุณจะให้ประชาชนได้ดูนี่คือภารกิจของคุณ มีจริยธรรม มีความโปร่งใส คนเราต้องมีการรับและมีการให้ ไทยพีบีเอสได้เงินเขา ก็ควรคิดคืนให้เขา สร้างสรรค์ว่าจะทำอย่างไร หรือตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาผลิตรายการตอบสนองเขา เวลาชี้แจงในสภาก็บอกเจ้าของเงินได้ว่าไทยพีบีเอสผลิตรายการณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ เลิกกินสุรา แทนที่เอาเงินไปหาซื้อ content รายการ ซึ่งขณะนี้

ต้องหาซื้อ content ประกวดราคาซื้อหนังสือมาขาย ทำไมไม่จัดงบประมาณดำเนินการเรื่องนี้ เพราะพันธกิจของไทยพีบีเอสไม่ได้แสวงหากำไร ต้องใช้เงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด แต่ต้องมีจริยธรรมของสื่อ ต้องเป็นตัวอย่างขององค์กรที่มีจรรยาบรรณ 5 ข้อ คือ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความยุติธรรม การมีส่วนร่วม และถูกกฎหมาย ทำให้เป็นองค์กรตัวอย่างไม่จำเป็นต้องเป็นทีวี

จบการสัมภาษณ์

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.975	.975	45

ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้านหลักนิติธรรม

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.822	.821	3

ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้านหลักคุณธรรม

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.712	.713	3

ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้านหลักความโปร่งใส

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.864	.864	3

ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้านการมีส่วนร่วม

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.923	.927	3

ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้านหลักความรับผิดชอบ
ต่อการตรวจสอบสาธารณะ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.786	.790	3

ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้านหลักความคุ้มค่า

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.857	.858	3

ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้านภาวะผู้นำที่เหมาะสม

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.906	.910	5

ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม
ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.869	.888	6

ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้านการใช้ทรัพยากร

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.918	.919	5

ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม
ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์การ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.808	.805	3

**ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม
ด้านความพึงพอใจของพนักงาน**

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.894	.899	3

ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้านลูกค้าพึงพอใจ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.843	.853	3

ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้านสังคมได้ประโยชน์

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.981	.982	3